

Araştırma Makalesi • Research Article

The Comparison of Cahit Zarifoğlu and Iranian Turkish Writer Samed Behrengî's Children's Books in Terms of Theme, Worldview, and Narrative Styles.

Mustafa Orhan*

Abstract: Cahit Zarifoğlu and Samed Behrengî, born in the same year and in nearby regions, are two Turkish-speaking authors who contributed to children's literature. Accordingly, the themes and narrative styles they explore show similarities. The children's books of both authors are well-known among children, parents, and academics. This study examines the similarities and differences between Cahit Zarifoğlu and the Iranian Azerbaijani writer Samed Behrengî in their children's books. In the context of literature studies, their books, forty-one academic articles, and thirty-two postgraduate theses on their works and perspectives were reviewed. A qualitative research method—document analysis—was employed. The findings indicate that the two authors share themes, narrative styles, and character types, but differ in how they incorporate their worldviews. These differences, along with their similarities, reflect the cultural richness of these artists.

Keywords: Samed Behrengî, Cahit Zarifoğlu, South Azerbaijan, Contemporary Iranian Literature, Children's Literature.

Cahit Zarifoğlu ile İranlı Türk Yazar Samed Behrengî'nin Çocuk Kitaplarının Konu, Dünya Görüşü ve Anlatım Türleri Yönünden Karşılaştırılması

Öz: Cahit Zarifoğlu ve Samed Behrengî birbirine yakın coğrafyalarda aynı yıl doğmuş, çocuk edebiyatı alanında eserler veren, ana dilleri Türkçe olan iki yazardır. Bu nedenlerle ele aldıkları konuların ve konuları anlatım biçimlerinin benzerliği doğaldır. Her iki yazarın çocuk edebiyatı kitapları çocuklar, veliler ve akademisyenlerce bilinmektedir. Bu çalışmada Cahit Zarifoğlu ile İranlı Türk yazar Samed Behrengî arasındaki benzer ve farklı yönler, çocuk kitapları özelinde araştırılmıştır. Konuyla ilgili literatür çalışmaları çerçevesinde yazarların çocuk kitapları, iki yazarın eserlerinin konu edinildiği kırk bir akademik makale ve iki yazarın hayatı, sanat anlayışı veya kitaplarının incelendiği otuz iki lisansüstü tez incelenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme yöntemiyle yapılan çalışma sonucunda Samed Behrengî ve Cahit Zarifoğlu'nun; kitaplarında ele aldıkları konular, anlatım türleri ve kahramanlar yönünden benzer oldukları tespit edilmiştir. Her iki yazarın konuların anlatımında dünya görüşlerine yer vermeleri bakımından farklı anlayışta oldukları tespit edilmiştir. Benzerlikleri kadar farklılıklarının da olması sanatçıların kültürel zenginliği olarak değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Samed Behrengî, Cahit Zarifoğlu, Güney Azerbaycan, Çağdaş İran edebiyatı, çocuk edebiyatı.

*Dr. Kıdemli Başuzman, TÜBİTAK BİTO Eğitim Atölyeleri Müdürlüğü. ORCID: 0000-0002-8559-4834. mustafaorhan1@yahoo.com

Cite as/ Atıf: Orhan, M. (2026). The comparison of Cahit Zarifoğlu and Iranian Turkish writer Samed Behrengî's children's books in terms of theme, worldview, and narrative styles.. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(1), 419-450. <http://dx.doi.org/10.18506/anemon.1690706>

Received/Geliş: 03 May/Mayıs 2025

Accepted/Kabul: 21 Jan/Ocak 2026

Published/Yayın: 30 Apr/Nisan 2026

e-ISSN: 2149-4622. © 2026 The Author(s). This article is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial4.0 International License (CC BY-NC 4.0): <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Introduction

Literary works for adults generally promote the development of aesthetic sensibilities. The situation is somewhat different for children. Children's literature not only promotes the development of aesthetic sensibilities in children but also contributes to their education. Children's understanding and connection to life come through the books they read. Children are children everywhere in the world. Their feelings, thoughts, desires, and dreams are generally similar. Therefore, even though countries and cultures differ, children's literature authors worldwide address similar topics (Destebaşı & Karabuğa, 2013).

The ways in which similar topics are addressed by writers from different cultures reveal the narrative richness of children's literature. For example, an Indian children's literature author's perspective on environmental pollution can serve as inspiration for a Turkish author. It is possible to see the folk literature of one culture among the sources of inspiration for the children's literature works of another culture (Yavuz, 2019, pp.55-60). Technological advances in the twenty-first century have facilitated the meeting of authors and their books with readers from different cultures, as well as mutual reading and interaction. Thus, cross-cultural interaction is happening more rapidly.

Cahit Zarifoğlu is one of our established authors in Turkish literature. While writing works for adults, he also turned his attention to children. Samed Behrengî is also a writer in contemporary Iranian literature. Behrengî is an Iranian Turk, and his native language is Azerbaijani Turkish (Koç, 2019). Most of Behrengî's works are aimed at children. In terms of the language he speaks, the environment he lives in, and the culture he grew up in, he is close to readers in Turkey. Samed Behrengî's books are not foreign to Turkish readers in terms of language, subject matter, and narrative style. However, due to the author's worldview, his books were first published in March 1975 by the Education/Children's Issues series of Gözlem Yayınları. During the same period, Cem Publishing House's children's books, Arkadaş Kitaplar, also published Behrengî's books. (Yaman, 2021, pp.206-207) They have been translated into Turkish. One prominent feature of these two publishing houses is their "socialist worldview." As is well known, the period between 1970 and 1980 was marked by the widespread "socialist" worldview among young people in Turkey. Political debates among young people, especially university students, during this period, their reflection on society, and the resulting September 12 military coup are important events in our recent history. This period is considered appropriate for publishing books by authors with a socialist worldview, such as Samed Behrengî, in Turkey. Today, various publishing houses publish translations of Behrengî's books. It is considered that there may be both common and different perspectives in the approaches of the two authors to the subjects. In this study, both authors will examine the similarities and differences among the books listed in Table 1 with respect to subject matter, worldview, and narrative style.

Objective

This study will examine the children's books by Samed Behrengî and Cahit Zarifoğlu in terms of subject matter, narrative styles, characters, and whether they reflect their worldviews. It will seek to answer the questions: Are there similarities and differences? If so, what are they?

Samed Behrengî is a Turkish author who lives outside Turkey, most of whose books have been translated into Turkish, and who has won international awards for his books (Yaman, 2021, pp.207-208). Cahit Zarifoğlu is also a well-known author in children's literature. Research in the field shows that postgraduate studies examine some of Samed Behrengî and Cahit Zarifoğlu's stories together (Azak, 2016) or in comparison (Çolaker, 2009). In addition, there are various articles and postgraduate theses that examine both authors from different perspectives. However, it has been determined that no general evaluation of the works of both authors at the center has been conducted. It is considered that identifying the similarities and differences between the two authors, whose books have been published repeatedly by different publishing houses, will contribute to the field of study. The similarities between the works of authors who share the same cultural sources but live in different countries will highlight the

importance of culture. Furthermore, the different approaches to similar cultural elements will reveal the diversity within a shared cultural framework. It is also considered important for revealing the different approaches and narrative forms of similar cultural elements. For these reasons, two authors have been selected as the subject of this research.

Children's Literature in Turkey, Current Status, Understanding, and Searches

There are various definitions of children's literature in the literature (Karatay, 2007; Sever, 2003; Oğuzkan, 2010). In general, literary works aimed at children are called children's literature. When defining children's literature and its boundaries, it is necessary to consider the meaning of the word “child” in Turkish. In dictionaries, “child” means “a boy or girl in the developmental period between infancy and adulthood, a young person (TDK, 2023)” or “the name given to a human being until they grow up, a human offspring (Kubbealtı, 2023).” In Turkey, persons under the age of 18 are considered children (AYM, 2023) in accordance with Article 6/1-c of the Turkish Criminal Code No. 5237 and Article 3/1-a of the Child Protection Law No. 5395. Based on this definition and the laws, it is understood that children, the target audience of children's literature, should be evaluated in a separate category from adults. Therefore, the scope and responsibility of literature for children differ from those of literature for adults. Each individual's ability to understand, comprehend, and draw conclusions depends on their level of development. Children are at the beginning of life and are developmentally behind adults. For this reason, children's literature is also responsible for educating its target audience, children (Çevik & Müldür, 2019, pp.1870-1871).

In Turkey, children's literature studies began in the modern sense after the Tanzimat. In the twenty-first century, many poets, writers, academics, and illustrators contribute to children's literature studies, which continue in various narrative genres. The perspectives of artists who produce works in children's literature, and the meanings they attach to them, may differ. Different understandings bring different expectations for children's literature. From this perspective, several understandings of children's literature in Turkey can be identified.

The most common understanding of children's literature in Turkey is that it should educate children. Niyazi Birinci, who advocates this understanding, expresses that children's literature should enlighten children in different ways with the words, “When we say children's literature, we mean lighting the way for children on the path of life they do not know, introducing them to the world, making them love all kinds of love and respect... (Birinci, 1987, p.341).” Many academics and writers advocate this understanding.

The writer İbrahim Canan also expresses views similar to those of Birinci. Canan states that, in general, the child heroes in children's literature works should serve as examples for children, and that the behaviors expected of children can be conveyed to them through these heroes (Canan, 1987, p.74). Another children's literature writer, Gülten Dayıoğlu, also expressed her thoughts on the subject, stating that she included theses she found good, beautiful, and correct for children in her works, but that she wrapped these theses in pink tulle (Kabacalı, 1993). Gülten Dayıoğlu also defends the same views as N. Birinci and İ. Canan in general. In children's books written in light of Dayıoğlu's views, the literary aspect is more dominant than in the previous group. This is because, in this group of books, the educational aspect is wrapped in pink tulle. In other words, it is attempted to be presented in a literary manner.

According to another view, children's literature can include ideological content. The role of children's literature as a vehicle for ideological transmission is not a new topic of debate. Indeed, from the beginning of modern children's literature studies to the present day, ideology is present to a greater or lesser extent in every type of book written for children (Şener, 2021, pp.1243-1248). O. Yılmaz and Y. M. Yakar's views on the subject are as follows: “Of course, there can be ideology in children's books. This is because ideology is not a matter independent of the author's preferences, experiences, and

discourse (Yılmaz & Yakar, 2018, pp.29-42).” The authors state that ideology can be present in children's books, but that the priority should be children's issues, and that it would be wrong to direct children towards only one idea, thus drawing boundaries on the subject. Because confining children to certain thought patterns at a young age will also limit their perspective on life and events. A child who is confined to a narrow mindset through the books they read from an early age will believe that the only truths in life are those taught to them, and will approach other views with prejudice or distance. When it comes to conveying a belief, thought, or ideology in children's literature, the author's fundamental duty is to give children a taste of literary pleasure, and they must never forget that whatever they want to do, they must do it within the beauty of literature.

After mentioning that harmful ideas and behaviors, destructive ideologies are present in children's books, Sevinç Çokum says the following: “The most beautiful way to protect them, not to leave them alone, is to feed their minds with correct and beautiful books, to illuminate their path with them (Çokum, 1987, p.316).” The author's beautiful, correct books are children's books that do not force children into a specific mold but instead enlighten their minds and broaden their literary tastes. Yılmaz Yeşildağ, who shares similar views with S. Çokum and other authors, states that children are social beings and are influenced by the order in their country, adding, “They cannot be abstracted from the orders on earth, the order in their country, or their social position (Yeşildağ, 2000, p.119).” through his sentences, he expresses his views on ideology in children's literature. It is possible to deduce from the author's thoughts that ideological views are/can be present in children's books, either intentionally or unintentionally. It is well known that children growing up in regions frequently affected by war, invasion, poverty, and migration are influenced by the social events they experience (Uçan, 2019, pp.21-23).

When examining the books written by Cahit Zarifoğlu for adults and children, an Islamic discourse (Yazıcılar, 2013, p.2) is striking. Zarifoğlu is an author who takes an Islamic perspective in all his works, especially in his children's books. He expresses these views in various settings.

In this study, it was determined that Samed Behrengî, another author whose children's books we examined, also incorporated ideology, albeit indirectly rather than directly. Considering Behrengî's political stance, it is evident that he had a socialist worldview (Sarpkaya, 2019, pp.64-66). The fact that he addressed topics in his books from an ideological perspective, albeit through veiled/indirect narration, disturbed the Shah-era rulers (Gözütok, 2008). It is well known that the author, especially in his story *The Little Black Fish*, questioned the established order, whether indirectly or directly (Karaağaçlı, 2017; Sarpkaya, 2019).

There are also authors who argue against the view that children's literature should be educational and ideological. Selahattin Dilidüzgün, who argues that children's literature should only offer literary content, opposes the two views mentioned above, stating that if children's books are given the task of teaching love, each author will put forward their own understanding, which will lead to confusion (Dilidüzgün, 2006, p.39). Filiz Özdem, like Dilidüzgün, argues that children's literature should not have the function of educating children. According to the author, literature is not an educational tool, and she does not believe that any writer writes books for the purpose of education. She states that if writers write with this intention, the resulting work will be a textbook, not a children's book (Özdem, 2014). It should be noted that discussions continue on whether children's literature should contain educational elements, whether ideologies should be included, or whether it should only focus on literary and aesthetic sensibilities, and that there is no definitive answer.

The Life, Works, Worldview, and Era of Samed Behrengî

Samed Behrengî was born on June 24, 1939, in the Cherendab district of Tabriz and died in Tabriz in August 1968. Behrengî graduated from high school in 1950 and completed his studies at the Tabriz Teacher Training College in 1952, after which he began his career as a teacher. While teaching in rural areas where poor people lived, he also attended night classes at the English Language and Literature Department of Tabriz University, graduating in 1957. Born into a poor family and teaching in areas

where poor and oppressed people lived, Behrengî chose to stand with the poor, oppressed by the rich, and based his writings on this foundation (Sarpkaya, 2019). During Behrengî's lifetime, Iran was ruled by the Shah. It was a repressive, strict regime where everything was controlled, and writing and speaking about many topics was prohibited. The poverty of the environment in which he grew up and the regime's policies favoring the rich were important reasons for Behrengî's opposition to the regime (Ertan, 2011, pp.42-45). Behrengî, known for his diligence and hard work, is recognized for compiling Iranian and Azerbaijani folk tales and for writing articles under various pseudonyms on folklore and education. Behrengî's books were banned during his lifetime because they contained ideas against the Shah's regime. After the Iranian Revolution in 1979, his books were published, but were banned again shortly thereafter due to their content (Yaman: 2021, p.209).

Behrengî wrote 13 stories. His first story was published in 1961 under the title "*Talhûn ve Dastânâ-i Diger* (Talhun and Other Stories)". This was followed by "*Efsâne-yi Muhabbet* (The Love Story)" in 1967, "*Ulduz ve Kelâghâ* (Ulduz and the Crows)", "*Peserek-i Lebûfurûş* (The Beet Seller)", "*Keçel-i Kefterbâz* (The Bald Pigeon Seller)"; In 1968, "*Bist u Çehâr Sa'at der Hâb u Bidâri* (A Day of Dreams and Reality)", "*Mâhî-yi Siyâh-i Kûçûlû* (The Little Black Fish)", "*Pîrzen u Cûce-yi Telâieş* (The Old Woman and the Yellow Chick)", "*Ulduz ve Arûsek-i Sohengû* (Ulduz and the Talking Baby)"; In 1969, the stories "*Köroğlu ve Keçel Hamza* (Köroğlu and Bald Hamza)" and "*Yek Holû Hezâr Holû* (One Peach, a Thousand Peaches)" were published. Sources researched do not reveal the publication dates of the stories "*Kisse-yi Âh, Edi ve Bûdü, Be Donbâl-i Felek, Gorg ve Gusfend, Muş-i Gorosne* (The Tale of Ah, Edi and Bûdü, Behind the Wheel of Fortune, The Wolf and the Sheep, The Hungry Mouse) and "*Dûmrûl-i Dîvâne* (Crazy Dumrul)" stories are found in the sources researched. Some of the stories are in their original names, others under different names, and all are translated into Turkish and other languages.

Samed Behrengî prefers to use other beings in nature as heroes in his works and to convey his messages through them. It is believed that his preference for this style of narration is influenced not only by his desire to use the art of diagnosis and insight in literature, but also by the restrictions of the period in which he lived. In his work *Bir Şeftali Bin Şeftali* (One Peach, a Thousand Peaches), he recounts events he experienced with his friend (Sarpkaya, 2019). In the story, messages are conveyed to the reader through the peach tree and peach pits. According to Sarpkaya, there is a specific reason for choosing the crow in the story. In his story titled *KüçükKara Balık* (Little Black Fish), messages are also conveyed through the little black fish and the animals around it. The same is true in the books *Aç Fare* (Hungry Mouse) and *Yıldız ile Kargalar* (Stars and Crows). In the story *Yıldız ile Kargalar*, the mother crow always teaches her children the right things.

During his time as a teacher, Samed Behrengî also compiled folk tales (Sarpkaya, 2023). Influenced by his familiarity with folk tales, his stories feature a fluid style and narrative that occasionally borders on the fantastical. Many of the protagonists in his stories are non-human beings. He also gives these beings a voice. In the story "One Peach, a Thousand Peaches," a small peach begins to speak, saying, "We were a load of one hundred and fifty peaches, sitting in a basket" (Behrengî, 2021, p.10). In the story "*The Old Woman and the Golden Chick*," the chick converses with a walnut tree. The walnut tree gives the chick two ripe walnuts every day for breakfast. The old woman's conversation with the chick is also considered a fairy tale element (pp.44-45). In the story of *Köroğlu and Kel Hamza*, the horse named Keyrat can travel a distance that would normally take three months in just three days. He is a warrior powerful enough to stand against an army on the battlefield (p.55). Another important reason for Behrengî's inclusion of fairy-tale elements in his works is, as mentioned earlier, the nature of the regime of his time. Although he does not mention names of people or places in his books, the author was subjected to pressure by the regime.

Behrengî draws attention with his stance against educational approaches that do not conform to his own customs, traditions, and norms as a writer and educator. In *The Little Black Fish*, he advocates an educational approach that encourages questioning and imagination. The author conveys these thoughts to the reader through the words of *The Little Black Fish*: "No, mother, I am tired of wandering

around. I want to set out to see what else there is in other places. p.10.” In the story *A Peach, a Thousand Peaches*, the author expresses an educational approach based on love, conveying these views through the peach's words: "I have no idea how many years have passed since then, and at this rate, I never will. But I can tell you with peace of mind that the gardener has never tasted me, and he never will." Given today's educational approach, it is clear that the author highlighted the right issues in education many years ago.

The Life, Works, Worldview, and Era of Cahit Zarifoğlu

Children's literature author, writer, and poet Cahit Zarifoğlu was born in Ankara. Born on July 1, 1940, Zarifoğlu began his education in 1947 in Şanlıurfa/Siverek due to his father's civil service position. He graduated from Maraş High School in 1961 and from the Istanbul University Faculty of Literature, German Philology Department in 1971. He met Rasim Özdenören, Erdem Beyazıt, Aleaddin Özdenören, and Akif İnan during his high school years. It is known that these individuals influenced the formation of the writer's literary personality (Yazıcılar, 2013).

Cahit Zarifoğlu was born during the Second World War. Growing up experiencing all kinds of adversity caused by the war, the poet also witnessed post-war developments at close quarters. The post-war world was divided into two blocs: East and West. Subsequently, the impoverished masses in Europe and Turkey, partly due to the war, began staging social protests. Zarifoğlu witnessed efforts to transition from a single-party system to a democratic environment amid both social protests and ongoing debates over ideas. During the author's formative years, opposing ideological currents such as communism, nationalism, Islamism, and capitalism captured the interest of young people in Turkey. During this period, Turkey was directly affected by many national and international events, such as the transition from a single-party to a multi-party system, right-left conflicts, unemployment and the resulting migration of workers to European countries, primarily Germany, the Korean War, the Cyprus Peace Operation, the Iranian Revolution, the Iran-Iraq War, the Arab-Israeli wars, and oil crises (Ergün, 2017). Cahit Zarifoğlu possessed a personality that did not shy away from self-definition, and traces of his intellectual world are frequently found in his works.

His first works were published in 1957 in a school magazine called *Hamle*. In 1958, one of his poems appeared in a book titled *Genç Şairler Antolojisi* (Anthology of Young Poets). In 1961, he published the *Açı* Magazine. In 1966, his writings began to appear in magazines such as *Diriliş* Magazine, *Yeni* Magazine, *Papirüs* Magazine, *Soyut* Magazine etc. *İşaret Çocuklar* (İşaret Children) was published in 1967; *Yedi Güzel Adam* (Seven Beautiful Men) in 1973; and *İns* in 1974. In 1976, he began publishing the *Mavera* Magazine with his friends. *Menziller* was published in 1977; *Yaşamak* (To Live), *Konuşmalar* (Talks) in 1980; *Ağaçkakanlar* (Woodpeckers), *Serçekuş*, *Katıraslan* (Mulelion) in 1983. *Savaş Ritimleri* (Rhythms of War) was published in 1985, *Korku ve Yakarış* (Fear and Supplication) and *Bir Değirmendir Bu Dünya* (This World is a Mill) in 1986, and *Motorlukuş* (Motor Bird), *Küçük Şehzade* (Little Prince), and *Yürek Dede ile Padişah* (Grandfather Heart and the Sultan) in 1987. Cahit Zarifoğlu's previously unpublished works and some of his previously published works were compiled after his death and published as *Poems*, *In Pursuit of Rich Dreams*, *Smile*, and *The Language of Birds* in 1989. *Tree School* was published in 1990, *Novels* in 1991, and *Stories* in 1996. *We Were Riding Horses with Our Children* was published in 2006; *With Readers* in 2009; *Letters* in 2010. Cahit Zarifoğlu's works are also sold under the title “*Complete Works*.” Zarifoğlu passed away on June 7, 1987. His grave is in the Küplüce Cemetery in Istanbul. Commemorative days, symposiums, and various competitions (Beyhan, 2020; Şirin, 2020) are organized in the author's name.

Method

This study is qualitative research. Since the aim was to reveal an existing situation, the study used a qualitative research design and a document review method. Qualitative research is subjective and examines subjective data (Gürbüz & Şahin, 2017). In qualitative research, methods such as document

review, interviews, and observation are used (Gürbüz & Şahin, 2017). Qualitative research can be referred to by different names, and the researcher can also use different research methods (Yıldırım & Şimşek, 2018) depending on the subject and target audience.

Documents Reviewed

In this study, the children's books by both authors available in Turkey and listed in Table 1, as well as relevant academic articles published in national and international journals, were reviewed. In addition, for the purposes of this study, the following were reviewed on June 15, 2023, at <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> by entering the words ‘Cahit Zarifoğlu and Samed Behrengî’, ‘children's poems in the Turkish world’, ‘Iranian children’, and ‘contemporary Iranian children’ in the ‘thesis title’ section. Thirty-one postgraduate theses were identified, and their contents were utilized.

Table 1. Children's books by Samed Behrengî and Cahit Zarifoğlu examined in the article.

Samed Behrengî	Cahit Zarifoğlu
Püsküllü Deve (Volume 18th Edition). İstanbul: Can Sanat Publications, 2020.	Küçük Şehzade. İstanbul: Akabe Publications, 1987.
Bu Gelen Köroğludur. İstanbul: Can Sanat Publications, 2016.	Serçekeuş. İstanbul: Beyan Publications, 2013.
Ulduz Kızın Konuşan Bebeği. İstanbul: Can Sanat Publications, 2016.	Katıraslan. İstanbul: Beyan Publications, 2014.
Kel Güvercinci (Volume 5th Edition). İstanbul: Kırmızı Kedi Publishing House, 2017.	Motorlu Kuş. İstanbul: Beyan Publications, 2014.
Ulduz Kızın Kargaları. İstanbul: Can Sanat Publications, 2018.	Yürekdede ile Padişah. İstanbul: Beyan Publications, 2014.
Bir Şeftali Bin Şeftali (39th Edition). (Translator: D. Canefe) İstanbul: Can Sanat Publications, 2020.	Ağaçkakanlar, İstanbul: Beyan Publications, 2015.
Küçük Kara Balık. İstanbul: Can Sanat Publications, 2020.	Ağaç Okul, İstanbul: Beyan Publications, 2015.
Sevgi Masalı (23th Edition). İstanbul: Can Sanat Publications, 2020.	Gülücük, İstanbul: Beyan Publications, 2015.
Toplu Masallar 1 (1st Edition). (Translator: Şebnem Dalbin) Ankara: Dipnot Publications, 2021.	Kuşların Dili, İstanbul: Beyan Publications, 2015.
Toplu Masallar 2 (1st Edition). (Çevirmen: Şebnem Dablin) Ankara: Dipnot Publications, 2021.	Radyo Oyunları, İstanbul: Beyan Publications, 2015.

Data Collection

Both authors carefully examined the children's books available for sale in Turkey and listed in Table 1, as well as relevant academic articles published in national and international journals, and took notes under the identified topic headings. In addition, thirty-one graduate theses were identified by searching the <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> website on June 15, 2023, using the keywords “Cahit Zarifoğlu and Samed Behrengî,” “children's poetry in the Turkish world,” ‘Iranian children, and ‘contemporary Iranian children. These 31 graduate theses were also meticulously examined, and notes were taken under the specified subject headings. Data were collected through document review to reveal the current situation in all its nakedness. In qualitative research, the document review method is used alongside other methods (Yıldırım & Şimşek, 2018). In document analysis, written documents are meticulously analyzed within a system (Kıral, 2020). The key is not whether the documents are physical or digital, but that they are systematically examined and classified (Sak, Sak, Şendil, & Nas, 2021).

Data Analysis

The documents were carefully read, and notes were meticulously taken in accordance with the answers to the questions specified in the objectives. The notes were categorized according to the article's objectives. The findings obtained were recorded. The recorded findings were then analyzed using content analysis methods.

Findings

This section presents the results of a document review conducted to answer the questions stated in the research objective: “Are there similarities and differences between the books written for children by Samed Behrengî and Cahit Zarifoğlu in terms of subject matter, narrative styles, characters, and whether or not they reflect their worldviews? If so, what are they?” The findings from the review are listed in bullet points.

Table 2. Findings related to the subjects of Samed Behrengî's children's books reviewed in the article

Number	Book Title	Subject
1	Püsküllü Deve	The book tells the story of the adventures Latif and his father experience in Tehran in one day. The hero of the story is a poor little boy named Latif. Latif comes to Tehran with his unemployed father in the hope of finding work.
2	Bu Gelen Köroğludur	The book tells the story of Köroğlu and his father. It is similar to the Köroğlu stories told in Turkey.
3	Ulduz Kızın Konuşan Bebeği	The book tells the story of a girl named Ulduz and her baby. The book recounts real-life events from the perspective of the baby and his mother.
4	Kel Güvercinci	The book tells the story of Köroğlu and his mother. It is similar to the Köroğlu stories told in Turkey. It focuses on the relationship between rich and poor, rulers and ruled.
5	Ulduz Kızın Kargaları	It tells the story of a little girl named Ulduz (Star). Her stepmother treats her badly, so Yıldız befriends crows and tells them about her experiences.
6	Sevgi Masalı	The heroine of the story is the sultan's daughter. She is around 6 or 7 years old. The girl has a servant named Koçali who serves her. Koçali confesses his feelings to the sultan's daughter. The rest of the story recounts what happens between the two. The author emphasizes the social class differences in Iran.
7	Bir Şeftali Bin Şeftali	The story revolves around two peach trees in a garden next to a dry and waterless village, and the gardener who lives with them. The book addresses themes such as rich versus poor, villager versus landlord, etc.
8	Küçük Kara Balık	It begins with the Little Black Fish, who lives with his mother, wondering and questioning whether there is an end to the river he lives in, and goes on to narrate the events that unfold. The book is considered important for encouraging children to question.

Table 2 shows that the author addressed topics related to his era and geography in his books.

Table 3. Findings related to the topics of Cahit Zarifoğlu's children's books examined in the article

Number	Book Title	Subject
1	Serçekuş	The book tells the story of Serçekuş, a philosopher bird, and his adventures with a hunter. The hunter decides not to kill Serçekuş and spares his life. One day, the hunter gets stuck in a swamp. This time, Serçekuş rescues him.
2	Katıraslan	The book tells the story of a lion and a fox who become friends and travel together, recounting the adventures they experience on their journey. The lion and the fox are actually ironic. What is really being conveyed is the degeneration of values experienced by people today.
3	Motorlu Kuş	The book tells the adventures of a bird who envies birds with motors attached to their wings and disobeys his mother's words.
4	Yürekdede ile Padişah	The book tells the story of Grandfather Hasan Heart and his wife, Grandmother Ayşe. Grandfather Heart and his wife, Grandmother Ayşe, have hearts full of kindness.
5	Küçük Şehzade	The book tells the story of the events that happened to the little prince, Süleyman.
6	Ağaçkakanlar	The adventures of the mother and father woodpeckers raising their chick Upuy are recounted.
7	Kuşların Dili	Feridüddin Attar's book “Mantıkut't Tayr” has been simplified for children to understand. Stories are told in the language of birds.

8	Radyo Oyunları	Consists of radio plays on various topics, mostly aimed at children.
9	Gülücük	Consists of poems written for children on various topics.
10	Ağaç Okul	A book consisting of poems written for children, describing the Afghanistan-Russia war. However, based on the expressions used in the book, it is considered to be intended for children over the age of twelve.

Table 3 shows that Zarifoğlu addressed current issues that attracted attention in Turkey and around the world during his lifetime as reflected in his books.

Table 4. Findings regarding the narrative styles of Samed Behrengî's books

Number	Book Title	Narrative Type
1	Püsküllü Deve	Storytelling
2	Bu Gelen Koroğludur	Storytelling
3	Ulduz Kızın Konuşan Bebeği	Storytelling
4	Kel Güvercinci	Storytelling
5	Ulduz Kızın Kargaları	Storytelling
6	Sevgi Masalı	Storytelling
7	Bir Şeftali Bin Şeftali	Storytelling
8	Küçük Kara Balık	Storytelling

Table 4 shows that the author generally uses the storytelling type in his books.

Table 5. Findings regarding the narrative type of Cahit Zarifoğlu's books

Number	Book Title	Narrative Type
1	Serçekuş	Fairy tale narrative type
2	Katıraslan	Fairy tale narrative type
3	Motorlu Kuş	Fairy tale narrative type
4	Yürekdede ile Padişah	Fairy tale narrative type
5	Küçük Şehzade	Fairy tale narrative type
6	Ağaçkakanlar	Fairy tale narrative type
7	Kuşların Dili	Fairy tale narrative type
8	Radyo Oyunları	Radio play narrative type
9	Gülücük	Poetry narrative type
10	Ağaç Okul	Poetry narrative type

Table-5 shows that Zarifoğlu generally uses the fairy tale narration type in his books, while also including story and poetry narration types.

Table 6. Findings obtained from Samed Behrengî's books in terms of characters

Number	Book Title	Main Characters
1	Püsküllü Deve	Main character is human
2	Bu Gelen Koroğludur	Main character is human
3	Ulduz Kızın Konuşan Bebeği	Main character is human
4	Kel Güvercinci	Main character is human
5	Ulduz Kızın Kargaları	Main character is a non-human being / Crow
6	Sevgi Masalı	Main character is human
7	Bir Şeftali Bin Şeftali	Main character is a non-human being / Peach
8	Küçük Kara Balık	Main character is a non-human being / Fish

Table 6 shows that the author generally chose humans as his protagonists.

Table 7. Findings regarding the protagonists in Cahit Zarifoğlu's books

Number	Book Title	Narrative Type
1	Serçekuş	Main character is a non-human being / Bird

2	Katraslan	Main character is a non-human being / Lion and Fox
3	Motorlu Kuş	Main character is a non-human being / Bird
4	Yürekdede ile Padişah	Main character is human
5	Küçük Şehzade	Main character is human
6	Ağaçkakanlar	Main character is a non-human being / Bird
7	Kuşların Dili	Main character is a non-human being / Bird
8	Radyo Oyunları	Main character is usually a non-human entity
9	Gülücük	The main character is usually human
10	Ağaç Okul	The main character is usually human

Table-7 shows that the author generally prefers non-human beings as heroes.

Table 8. Findings obtained regarding whether Samed Behrengî's books include his worldview in the narration of their subjects

Number	Book Title	Whether it incorporates a worldview in its presentation of topics
1	Püsküllü Deve	Implicitly incorporates its own worldview.
2	Bu Gelen Köroğludur	Implicitly incorporates its own worldview.
3	Ulduz Kızın Konuşan Bebeği	Implicitly incorporates its own worldview.
4	Kel Güverinci	Implicitly incorporates its own worldview.
5	Ulduz Kızın Kargaları	Implicitly incorporates its own worldview.
6	Sevgi Masalı	Implicitly incorporates its own worldview.
7	Bir Şeftali Bin Şeftali	Implicitly incorporates its own worldview.
8	Küçük Kara Balık	Implicitly incorporates its own worldview.

Table 8 reveals that Samed Behrengî implicitly reflects his worldview through the themes he narrates in his books.

Table 9. Findings obtained regarding whether Cahit Zarifoğlu's books incorporate his worldview in the presentation of their subjects

Number	Book Title	Whether it incorporates a worldview in its presentation of topics
1	Serçekuş	Implicitly incorporates its own worldview.
2	Katraslan	Implicitly incorporates its own worldview.
3	Motorlu Kuş	Implicitly incorporates its own worldview.
4	Yürekdede ile Padişah	Implicitly incorporates its own worldview.
5	Küçük Şehzade	Implicitly incorporates its own worldview.
6	Ağaçkakanlar	Implicitly incorporates its own worldview.
7	Kuşların Dili	Implicitly incorporates its own worldview.
8	Radyo Oyunları	Implicitly incorporates its own worldview.
9	Gülücük	Implicitly incorporates its own worldview.
10	Ağaç Okul	Implicitly incorporates its own worldview.

Table 9 reveals that Cahit Zarifoğlu implicitly incorporates his worldview into the narration of the subjects in his books.

Discussion

The themes of Zarifoğlu and Behrengî's children's books share noteworthy similarities. It is evident from the direct or implicit messages conveyed in the works of these two authors, who were born in the same year, that they were sensitive to the social and political events of the environments in which they grew up. Both artists defended education in their native languages (Azak, 2016, pp.60-61) and stood against exploitation. It has been observed that authors who write Chekhov-style stories include themes such as solidarity, courage, determination, equality, innocence, freedom, family love, loneliness,

becoming conscious individuals, honesty, questioning, opposing exploitation, dreaming, and pursuing dreams in their children's books. It is considered that children's book authors should include similar themes in their books.

Samed Behrengî begins his story titled “*One Peach, a Thousand Peaches*” with the following sentences: “Next to a poor and parched village lay a vast, lush, and fertile garden... Several years ago, the village chief had divided the land into small plots and sold them to the villagers, but he had kept the garden for himself (Behrengi, 2020 a, p.18)”. In the story titled *The Tale of Love*, it begins with the words, “But before he could finish speaking, the king's daughter yelled at Koç Ali so loudly that the birds flew from the branches and the ground shook violently. Then she slapped him hard (Behrengî, 2021, p. 38).” In *Ah Tale*, the words “Human beings are unfaithful. I thought it would be better if you didn't see me. But now that you know my secret, I no longer need to hide (Behrengî, 2021, p.77). The story “*The Star and the Crows*” provides an example of family love through the experiences of the star. “My stepmother locked me in here and went to the bathhouse. She told me not to move (Behrengî, 2018, p.129).” In the story of *The Little Black Fish*, the emphasis is on friendship and loyalty with the words, “When the Little Black Fish was about to leave them, he said: Friends, I hope to see you again! Don't forget me. I will never forget you. Those who watch over each other never forget each other (Behrengî, 2020-b, p.15). In the story of *Crazy Dumrul*, Crazy Dumrul's wife expresses her love and devotion to her husband with the words, “May God be my witness, may the warriors, women, and men of our tribe be my witnesses, that I give my heart and soul to you with all my heart (Behrengî, 2021-b, p.118)”.

In Cahit Zarifoğlu's work titled *Katraslan*, the theme of friendship is emphasized with the following words: “The fox opened its eyes with a satisfied smile. The lion pursed its thick lips and blew on its face (Zarifoğlu, 2014a, p.85).” In the story of the *Woodpeckers*, the words “Mother constantly checked on him during this time, caressing him here and there with her soft beak, cleaning him, and moving him around (Zarifoğlu, 2015a, p.23)” express Mother Woodpecker's love and compassion. In the story of *The Little Prince*, the words “Since you are asking for forgiveness, I have thought about it and forgiven you. I have forgiven you, but don't do it again (Zarifoğlu, 1987, p.17) emphasizes the Prince's forgiveness”. In *The Language of Birds*, love is emphasized with the words “When there is love, there is also respect. When there is respect, there is no arrogance. But if you stay away, love also disappears. It diminishes. As it diminishes, you become insolent (Zarifoğlu, 2025d, p.48).” Given that emotional development begins at an early age, it is noteworthy that the topics addressed by both authors in their books are important for emotional development.

It is possible to say that Samed Behrengî and Cahit Zarifoğlu gave fairy tales a contemporary format. While classic Turkish fairy tales generally deal with themes such as right versus wrong, rich versus poor, liar versus honest, etc., the authors sometimes addressed contemporary issues in their fairy tales and sometimes added current interpretations to classic fairy tale themes. In Zarifoğlu's *Motorlu Kuş* (Motorized Bird) fairy tale, a motor is attached to a swallow. The swallow's mother is angry and objects. The swallow points out that the motor is very beautiful, useful, and free. His mother replies, “Yes, the motor is free, but of course you don't know how expensive the spare parts are.” This response is intended to convey to the reader, through the fairy tale, the policy that developed countries apply to developing countries. Again, in his book *Serçekuş*, Zarifoğlu addresses fundamental human and moral values through animals. In his book *Ağaçkakanlar*, he conveys his thoughts on protecting the natural environment and on people living in harmony with it through the woodpecker family. In his book, *Katraslan* conveys messages about social events and international relations through the lion and the fox. Behrengî's reinterpretation of the stories of *Koroğlu and Kel Hamza* (Koç, 2019) can be given as an example of a contemporary interpretation of the fairy tale genre. As is well known, fairy tales and stories are narrative types that should be included in children's books for ages 3–6 and 6–14, respectively (Orhan, 2020, pp.15–16), and are frequently used by children's literature authors. It is considered beneficial for the target audience that topics in children's books are expressed in different engaging genres.

Some of Zarifoğlu's children's literature works can be considered problem-based (Aldı, 2017, pp.360-366). Problem-based children's literature aims to help children understand the problems they may encounter in life through books, discover solutions, and develop empathy. In Zarifoğlu's book *Serçekuş*, the problems encountered by animals and the solutions they find can be given as examples. Furthermore, Serçekuş's rescue of the hunter is noteworthy for its aim of instilling in children feelings of compassion and forgiveness. The book *Ağaçkakanlar* focuses on raising children's awareness of environmental issues. Considering the environmental disasters occurring today, the importance of the message the author wants to convey to children is clear. The author's works, *Katıraslan*, *Yürekdede ile Padişah* (Katıraslan, Yürekdede with the Sultan), also aim to educate children about various problems.

Behrengî's stories, *The Little Black Fish*; *One Peach*, *A Thousand Peaches*, and *The Crows of Ulduz Girl*, are examples of problem-based children's literature. *The Little Black Fish* creates new solutions to life's difficulties. It is a fact that some children in society exhibit these attitudes. The author also aims to guide these children and their families in the story. In the story *A Peach*, *A Thousand Peaches*, the little peach encounters various difficulties and manages to overcome them each time. Similar situations are also present in *The Crows of Ulduz Girl*.

It is known that poetry was the predominant literary genre in Turkish literature until the Tanzimat period (Kudret, 2003). After the proclamation of the Tanzimat, narrative genres in the West, such as short stories, novels, and plays, became predominant. Western literary narrative genres also began to be used in Iranian literature in the 19th century (Ata, 2019). In modern Iranian and Turkish literature, all Western narrative genres are widely used in the 21st century. It is known that both authors, whose children's books we examined, wrote children's stories and fairy tales. On the other hand, Cahit Zarifoğlu also wrote poetry for children. Among the works of Iranian children's and youth literature, there is no mention of any poetry written for children by Samed Behrengî (Amaç, 2022, pp.244-246); the author's works are generally in prose. Poetry is the genre in which feelings and thoughts are expressed most intensely. Therefore, reading poetry books is important for children to learn more advanced vocabulary. The fact that both authors have books in the poetry genre is important for the target audience to gain linguistic richness.

The topics addressed in the children's books by Samed Behrengî and Cahit Zarifoğlu are generally similar, with the notable exception that, according to Cahit Zarifoğlu, Samed Behrengî's stories frequently emphasize "poverty, oppression, and repressive rule." This situation is considered to be influenced by the living conditions and political views of the society in which the author lived (Koç, 2019). It is known that Zarifoğlu grew up in a more economically comfortable and culturally different environment than Behrengî. The influence of these environments is also considered to be a factor in the divergence of the themes in their books.

It is known that Cahit Zarifoğlu and Samed Behrengî adopted different approaches to incorporating elements of faith into their narratives. In Behrengî's children's literature, elements of faith generally do not stand out (Gözütok, 2008). In contrast, we see his political views expressed directly or implicitly in his works. Behrengî, who lived during the Shah era, is known for his opposition to the government (Ertan, 2011). It is understood that he was opposed to the system through the topics he addressed in his books and his characters (Koç, 2019). In various stories, including *The Little Black Fish*, *The Bald Boy with the Pigeon*, *Köroğlu*, and *Kel Hamza*, his stance against the oppressive regime and his criticism of the sultanate are evident (Sarpkaya, 2019). According to the author, children should not simply obey what they are told but should ask questions, investigate, and challenge it. *The Little Black Fish* fits this type of child. Oppressive regimes do not like this type of person. The stories of Keloğlan and Köroğlu take a critical approach to the relationships between the rich and the poor, and between rulers and the ruled. The author, who does not emphasize his beliefs in his works, highlights national culture, traditions, and customs. The fact that the good guys win, the bad guys get their comeuppance, and pure-hearted, well-intentioned people reach a happy ending at the end of stories and fairy tales is an element of national culture. In the story "*Ulduzun Kargaları*" (Ulduz's Crows), the stepmother's wrong attitudes and behaviors, as well as what Ulduz tells the crow, can also be considered elements of national culture. It is possible to say that in the stories "*Pancarçı Çocuk*" (The Beet Farmer

Boy) and “*Bir Şeftali Bin Şeftali*” (One Peach, a Thousand Peaches), the author describes village and working-class life in line with the Socialist Realism movement (Koç, 2019).

Cahit Zarifoğlu advocates for the inclusion of ideology in children's literature and other works. Therefore, it is observed that he reflects his belief system in his works (Yazıcılar, 2013, pp.13-82). Known for his strong adherence to Islamic values, Zarifoğlu did not remain silent in the face of problems that arose during his lifetime and particularly affected the Islamic world. The author did not shy away from expressing his views in his works and took the side of Muslims. His stance on Russia's invasion of Afghanistan (İşler, 2022), his thoughts on the events in Syria known as the Hama Massacre, the Arab-Israeli Wars (Paksoy, 2016), and the Iranian Revolution (Ergün, 2017) are the most vivid examples of this. Zarifoğlu frequently voices his criticism of the Western world's hypocrisy and responds to this situation (Yazıcılar, 2013). Cahit Zarifoğlu expresses his reaction to the corruption caused by capitalism in various writings, primarily in *Bir Değirmendir Bu Dünya* (This World is a Mill) and other works (Akça, 2017; Zarifoğlu, 2010). Zarifoğlu conveys his ideology in his works, sometimes openly as mentioned above, but mostly implicitly. In this context, the topics he touches upon in the tales of *Katraslan* and *Motorlu Kuş* are noteworthy. In the tale of *Katraslan*, the author portrays the modern human's passion for “money, position, status, respectability,” etc., through the lion and the fox. The author cannot make sense of the complex that Anatolian people have towards Westerners. The author expresses similar worldviews in the *Motorlu Kuş* fairy tale. The need for money to attach a motor to the bird's wing, and therefore the search for resources, grants, loans, etc., is addressed. In this context, Zarifoğlu draws attention to imitation, alienation, the banking system, and cultural decay. The tales of *Katraslan* and *Motorlu Kuş* appeal to both adults and children. They draw attention to what children, who will be the adults of tomorrow, should actually do (Şirin, 2020).

Zarifoğlu also addresses these topics in his children's books, basing his narrative on his faith and surrounding it with national culture, traditions, customs, and norms. Zarifoğlu does not shy away from expressing these thoughts openly (Zarifoğlu, 2006, p.94). He expresses these thoughts with the words, “Writing, in whatever field, carries responsibility.” In the story of *Yürekdede and the Sultan*, Yürekdede and his wife, Ayşe Nine, are portrayed as embodying Islamic values and having absorbed Turkish culture through their attitudes, behaviors, and speech. The protagonist of his book *Küçük Şehzade* (The Little Prince), Şehzade, his father, the environment in which he grew up, and his teachers are presented to the reader as characters who possess Islamic faith, have absorbed Turkish culture, and whose hearts beat with kindness. The hero of Zarifoğlu's simplified version of *The Language of Birds* for children, Hüdühüd, also appears as a leader who is knowledgeable about Islam, just, and wise.

The analysis reveals that Behrengî and Zarifoğlu are similar in their subjects, narrative styles, characters, and the inclusion of their own thoughts. It is natural for artists to be influenced by artists of their own time or those who lived before them, and to imitate them to some extent. Here, the artist's originality emerges in the work after this influence or imitation. For this reason, the similarity between artists' styles and their works may be an issue. The issue of similarity is mainly discussed in comparative literature studies and can be evaluated under three main headings (Aytaç, 1997, p.7). Whether they lived in the same period or not, it is known that artists share similar sensibilities, and that similar words have been written/spoken on the same subject despite the passage of centuries (Kuzu, 2018). Discussions on the reasons for this similarity are the subject of many studies.

Conclusion

It has been determined that Cahit Zarifoğlu and Samed Behrengî address topics such as solidarity, courage, determination, equality, innocence, freedom, family love, loneliness, becoming conscious individuals, honesty, questioning, opposing exploitation, dreaming, and pursuing dreams in their children's books. In *Katraslan*, the fox opens its eyes with a satisfied smile, while the lion puckers its thick lips and blows on its face. In the story of the *Woodpeckers*, the mother constantly checks on her young, caressing them with her soft beak, cleaning them, and encouraging them to move; In the story of the *Little Prince*, the Prince's forgiveness is exemplified by his words, “Since you are asking for

forgiveness, I have thought about it and forgiven you. I have forgiven you, but do not repeat it again.” In the story of *The Little Black Fish*, when the Little Black Fish is about to leave them, he says: "Friends, I hope to see you again! Please don't forget me. I will never forget you. Those who watch each other's backs never forget each other.“ In the story of *Deli Dumrul*, examples can be given, such as Deli Dumrul's wife's love and devotion to her husband, with the words, “May God be my witness, may the wrestlers, women, and men of our tribe be my witnesses, I give my heart and soul to you with all my heart."

It has been concluded that both authors have given the fairy tale a contemporary format. While classic Turkish fairy tales generally deal with themes such as right versus wrong, rich versus poor, liar versus honest, etc., the authors have updated these themes in their works. In the *Motorlu Kuş* fairy tale, a motor has been attached to the swallow. Contemporary interpretations have been added to the Köroğlu narrative. In the book *Serçekuş*, fundamental human and moral values are addressed through animals from a contemporary perspective. In the book, *Katıraslan* conveys messages related to social events and international relations through the lion and the fox.

It has been concluded that Zarifoğlu and Behrengî produce problem-based children's literature. In Zarifoğlu's book *Serçekuş*, the problems encountered by animals and the solutions they find are discussed; in the book *Ağaçkakanlar*, children are made aware of environmental issues; and in the works *Katıraslan* and *Yürekdede ile Padişah*, children are educated about different problems. In Behrengî's book *Küçük Kara Balık* (Little Black Fish), the Title Character creates new solutions to life's difficulties. In the story *Bir Şeftali Bin Şeftali* (One Peach, A Thousand Peaches), the little peach encounters various difficulties and manages to overcome them each time. Similar situations are also present in *Ulduz Kızın Kargaları* (The Crows of Ulduz Girl).

It has been concluded that in the books by Zarifoğlu and Behrengî, in the genres of story and fairy tale, the protagonists are sometimes human but mostly animals, with a few other creatures also appearing. The heroes in their books *Serçekuş*, *Motorlu Kuş*, *Katıraslan*, *Ağaçkakanlar*, *Bir Şeftali Bin Şeftali*, *Küçük Kara Balık*, and *Ulduz Kızın Kargaları* are examples of plant and animal heroes.

Recommendations

The children's books of Cahit Zarifoğlu and Samed Behrengî can also be examined for their suitability for child sociology and psychology. In this way, the similarities and differences between the two authors in this field can be identified, providing educators with guidance.

It is known that book covers and illustrations are effective in children's book selection. Both authors' books can be redesigned with contemporary illustrations that are consistent with the subject matter to attract children's interest.

Stories selected from both authors' books can be read to children or to families together with children through activities organized within the framework of specific days and weeks, with age groups in mind.

Disclosure Statements

1. Declaration of the contribution of the researchers: I declare that each author did not contribute to the preparation of the article.

2. Conflict of interest: There is no conflict of interest.

3. Ethics Report: Since no data belonging to any living being was used in the research, an ethics committee report is not required.

4. Research Model: The study was prepared as a research article. Qualitative research methods were used in the research process. Since the aim was to reveal an existing situation, the study used a qualitative research design. The document review method, a qualitative research design, was used in the research. The list of documents reviewed by both authors is given in Table 1. Other documents are also mentioned in the relevant section.

TÜRKÇE SÜRÜM

Giriş

Yetişkinler için edebi eserler genel anlamda estetik duyguların gelişmelerini sağlamaktadır. Bu durum çocuklarda biraz daha farklıdır. Çocuk edebiyatı eserleri çocuklardaki estetik duyguların gelişmesini sağlamanın yanında onların eğitimlerine de katkı sağlamaktadır. Çocukların hayatı tanımları, anlamaları, hayata bağlanmaları okudukları kitaplarla olmaktadır. Çocuk, dünyanın her bölgesinde çocuktur. Çocukların duygu, düşünce, istek ve hayalleri genel anlamda benzerlik göstermektedir. Bu nedenle ülkeler ve kültürler farklı olsa da dünyanın farklı bölgelerinde çocuk edebiyatı yazarları aynı veya benzer konuları (Destebaşı & Karabuğa, 2013) ele almaktadır.

Benzer konuların farklı kültürlerde yetişen yazarlar tarafından farklı şekillerde ele alınış biçimleri çocuk edebiyatının anlatım zenginliğini ortaya koymaktadır. Örneğin Hintli bir çocuk edebiyatı yazarının çevre kirliliğine bakışı, Türkiyeli bir yazar için ilham kaynağı olabilmektedir. Bir kültürün halk edebiyatı ürününü, bir başka kültürün çocuk edebiyatı eserlerinin ilham kaynakları arasında görmek (Yavuz, 2019, s.55-60) mümkündür. Yirmi birinci yüzyılda teknolojik alanda kaydedilen gelişmeler; yazarlar ve kitaplarının farklı kültürlerdeki okurlarla buluşmalarını, karşılıklı okunmalarını ve etkileşimlerini kolaylaştırmaktadır. Böylece kültürler arası etkileşim daha hızlı gerçekleşmektedir.

Cahit Zarifoğlu Türk edebiyatında yer edinmiş yazarlarımızdandır. Yetişkinler için eserler yazmakla beraber çocuklara yönelik birçok eseri de olduğu için çocuk edebiyatı yazarı olarak da değerlendirilmektedir. Samed Behrengî de çağdaş İran edebiyatı yazarlarından. Behrengî İranlı bir Türk olup, ana dili Azerbaycan Türkçesidir (Koç, 2019). Behrengî'nin eserlerinin çoğu çocuklara yöneliktir. Konuştuğu dil, yaşadığı çevre, yetiştiği kültür bakımından Türkiye'deki okuyuculara yakındır. Samed Behrengî'nin kitapları; dil, konu ve anlatım türleri bakımından Türk okurlarına yabancı değildir. Ancak yazarın düşünce dünyasından dolayı kitapları ilk kez Mart 1975'te, Gözlem Yayınlarının Eğitim/Çocuk Sorunları dizisi tarafından yayımlanmıştır. Yine aynı dönemde Cem Yayınevi'nin çocuk kitapları Arkadaş Kitaplar da Behrengî'nin kitaplarını yayımlamışlardır. (Yaman, 2021, s.206-207) Türkçeye çevrilmiştir. Bu iki yayınevinin öne çıkan özelliklerinden biri "sosyalist dünya görüşüne" sahip olmasıdır. Bilindiği gibi 1970-80 arası dönem Türkiye'de "sosyalist" dünya görüşünün gençler arasında yaygın olduğu dönemdir. Bu dönemde Türkiye'de özellikle üniversite öğrencisi gençler arasındaki siyasi tartışmalar, bunun topluma yansması ve neticesinde gerçekleşen 12 Eylül askeri darbe yakın tarihimizin önemli olaylarından. Bu dönem Samed Behrengî gibi sosyalist dünya görüşüne sahip yazarların kitaplarının Türkiye'de yayımlanması için uygun olarak değerlendirilmektedir. Günümüzde Behrengî'nin kitaplarının değişik yayınevleri tarafından farklı çevirileri yayımlanmaktadır. Her iki yazarın konulara yaklaşımlarında ortak ve farklı bakış açılarının olabileceği değerlendirilmektedir. Bu çalışmada her iki yazara ait tablo 1'de belirtilen kitapları arasındaki konu, dünya görüşü ve anlatım türleri yönünden benzerlik ve farklılıklar araştırılacaktır.

Amaç

Bu çalışmada Samed Behrengî ve Cahit Zarifoğlu'nun çocuklar için yazdığı kitapları; konu, anlatım türleri, kahramanları ve kitaplarında dünya görüşlerine yer verip vermemeleri yönünden incelenerek benzer ve farklı yönleri var mıdır? Varsa nelerdir sorularına cevap aranacaktır.

Samed Behrengî, Türkiye dışında yaşayan ve kitaplarının çoğunluğu Türkiye Türkçesine aktarılan, kitaplarıyla uluslararası ödüller alan Türk bir yazardır (Yaman, 2021, s.207-208). Cahit Zarifoğlu da çocuk edebiyatı alanındaki eserleriyle bilinen bir yazardır. Alanda yapılan çalışmalarda Samed Behrengî ve Cahit Zarifoğlu'nun bazı hikâyelerinin birlikte (Azak, 2016) veya karşılaştırılarak (Çolaker, 2009) incelendiği lisans üstü çalışmalar bulunmaktadır. Ayrıca her iki yazarı farklı yönleriyle

inceleyen değişik makale ve lisans üstü tezlerin varlığı da bilinmektedir. Ancak, her iki yazarın eserleri merkeze alınarak genel bir değerlendirilmenin yapılmadığı tespit edilmiştir. Kitapları farklı yayınevleri tarafından defalarca basılan her iki yazarın benzer ve farklı yönlerinin tespit edilmesinin alan çalışmalarına katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir. Kültür kaynakları aynı fakat farklı ülkelerde yaşayan yazarların eserleri arasındaki benzerlikler kültürün önemini gözler önüne serecektir. Ayrıca benzer kültür öğelerinin farklı ele alınış ve anlatım biçimlerini ortaya koyması bakımından da önemli olacağı düşünülmektedir. Bu nedenlerle iki yazar araştırma konusu olarak seçilmiştir.

Türkiye’de Çocuk Edebiyatı, Güncel Durumu, Anlayış ve Arayışları

Çocuk edebiyatının literatürde değişik tanımları (Karatay, 2007; Sever, 2003; Oğuzkan, 2010) bulunmaktadır. Genel anlamda, çocuklara yönelik edebiyat çalışmalarına çocuk edebiyatı denilmektedir. Çocuk edebiyatının tanımını ve sınırlarını belirlerken çocuk sözcüğünün Türkçedeki anlamını da göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Çocuk sözlüklerde “Bebeklik ile erginlik arasındaki gelişme döneminde bulunan oğlan veya kız, uşak (TDK, 2023).”, “Büyüyünceye kadar olan devresinde insana verilen isim, insan yavrusu (Kubbealtı, 2023).” anlamına gelmektedir. Türkiye’de, 5237 sayılı TCK’nın 6/1-c ve 5395 sayılı ÇKK’nın 3/1-a maddesi uyarınca 18 yaşını doldurmamış kişiler çocuk (AYM, 2023) kabul edilmektedir. Tanım ve kanunlardan hareketle çocuk edebiyatının hedef kitlesi olan çocukların yetişkinlerden farklı bir kategoride değerlendirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Bu nedenle çocuklar için olan edebiyatın alanı ve sorumluluğu, yetişkinler için olan edebiyatın alanından ve sorumluluğundan farklıdır. Her bireyin gelişim düzeyine bağlı anlama, kavrama ve sonuç çıkarabilme yetkinlikleri söz konusudur. Çocuklar gelişim dönemi olarak yetişkinlere göre daha geride, hayatın başındadır. Bu nedenle çocuk edebiyatı, hedef kitlesi olan çocukların eğitiminden (Çevik & Müldür, 2019, s.1870-1871) de sorumludur.

Türkiye’de çocuk edebiyatı çalışmaları, bugünkü anlamda Tanzimat’tan sonra başlamıştır. Yirmi birinci yüzyılda değişik anlatı türlerinde devam eden çocuk edebiyatı çalışmalarına birçok şair, yazar, akademisyen ve çizer katkı sağlamaktadır. Çocuk edebiyatı alanında eserler veren sanatçıların çocuk edebiyatına bakış açıları, yükledikleri anlam farklılık gösterebilmektedir. Farklı anlayışlar, çocuk edebiyatından farklı beklentileri de beraberinde getirmektedir. Bu noktadan hareketle Türkiye’deki çocuk edebiyatı alanında birkaç farklı anlayıştan bahsetmek mümkündür.

Türkiye’de çocuk edebiyatı ile ilgili dile getirilen en yaygın anlayış, çocuk edebiyatının çocukları eğitmesi gerektiği anlayışıdır. Bu anlayışı savunan Niyazi Birinci çocuk edebiyatının çocuğu değişik yönlerden aydınlatması gerektiğini "Çocuk edebiyatı deyince çocuklara bilmedikleri yaşam yolunda bir ışık tutma, dünyayı tanıma, sevginin saygının her çeşidini sevdirmek... (Birinci, 1987, s.341)" sözleriyle dile getirmektedir. Bu anlayışı savunan birçok akademisyen ve yazar bulunmaktadır.

Birinci’ye benzer görüşleri yazar İbrahim Canan da söylemektedir. Canan genel anlamda çocuk edebiyatı eserlerindeki çocuk kahramanların çocuklara örnek olması gerektiğini, çocuklardan beklenen davranışların bu kahramanlar aracılığı ile çocuklara verilebileceğini (Canan, 1987, s.74) dile getirmektedir. Bir başka çocuk edebiyatçısı Gülten Dayıoğlu da konuyla ilgili düşüncelerini dile getirirken çalışmalarında çocuklara yönelik iyi, güzel ve doğru bulduğu tezlere yer verdiğini ancak bu tezleri pembe tüllere sardığını (Kabacalı: 1993) belirtmektedir. Gülten Dayıoğlu da N. Birinci ve İ. Canan ile genel anlamda aynı görüşleri savunmaktadır. Dayıoğlu’nun görüşleri ışığında yazılan çocuk kitaplarında edebi yön önceki gruba göre daha baskındır. Çünkü bu grup kitaplarda kitapların eğitim yönü pembe tüllere sarılmıştır. Yani edebi bir şekilde verilmeye çalışılmaktadır.

Çocuk edebiyatı ile ilgili dile getirilen bir başka görüşe göre çocuk edebiyatı eserlerinde ideolojik görüşlere yer verilebilir. Çocuk edebiyatının ideoloji aktarımında aracı olması, tartışılan yeni bir konu değildir. Nitekim modern çocuk edebiyatı çalışmalarının başlangıcından günümüze kadar çocuklar için yazılan her tür kitapta az veya çok ideoloji söz konusudur (Şener, 2021, s.1243-1248). Konuyla ilgili O. Yılmaz ve Y. M. Yakar’ın görüşleri şöyledir: “Çocuk kitaplarında elbette ideoloji olabilir. Zira ideoloji yazarın tercihlerinden, yaşantılarından, söylemlerinden bağımsız bir mesele değildir (Yılmaz & Yakar,

2018, s.29-42).” Yazarlar, çocuk kitaplarında ideolojinin olabileceğini ancak önceliğin çocukların sorunları olması gerektiğini, çocukları sadece bir fikre yönlendirmenin yanlış olacağını belirterek konuyla ilgili sınırlarını da çizmektedirler. Çünkü çocukları küçük yaşlarda belirli düşünce kalıplarına mahkûm etmek, onların hayata ve olaylara bakışlarını da sınırlayacaktır. Küçük yaştan itibaren okuduğu kitaplarla belirli bir düşüncenin dar kalıbına alınan çocuk, hayattaki tek doğrunun kendine öğretilen doğrular olduğunu düşünecek, diğer görüşlere ön yargılı veya mesafeli yaklaşacaktır. Çocuk edebiyatı eserlerinde bir inancın, düşüncenin, ideolojinin aktarılması söz konusu olduğunda da yazarın temel görevinin çocuklara edebi zevki taddırmak olduğu, yapmak istediği her ne varsa bunları edebiyatın güzellikler içinde yapması gerektiğini asla unutmamasıdır.

Sevinç Çokum da çocuk kitaplarında zararlı fikir ve davranışların, yıkıcı ideolojilerin yer aldığını dile getirdikten sonra şunları söylemektedir: “Onu korumanın, onu yalnız bırakmamanın en güzel yolu, kafasını doğru ve güzel kitaplarla beslemek, yolunu bunlarla aydınlatmaktır (Çokum, 1987, s.316).” Yazarın dile getirdiği doğru ve güzel kitaplar, çocukları belirli bir kalıba zorlamayan, edebi zevkin yanında düşünce dünyalarını da aydınlatan çocuk kitaplarıdır. S. Çokum ve diğer yazarlarla benzer görüşleri dile getiren Yılmaz Yeşildağ, çocuğun sosyal bir varlık olduğu ve ülkesindeki düzenden etkilendiği gerçeğini dile getirdikten sonra “Yeryüzündeki düzenlerden, ülkesindeki düzenden, toplumsal konumundan soyutlanamaz (Yeşildağ, 2000, s.119).” cümleleriyle çocuk edebiyatında ideoloji konusundaki görüşlerini dile getirmektedir. Yazarın düşüncelerinden çocuk kitaplarında isteyerek veya istemeyerek ideolojik görüşlerin yer aldığı / alabildiğini çıkarmak mümkündür. Günümüzde savaşların, işgallerin, yoksullukların, göçlerin sıkça yaşandığı coğrafyada yetişen çocukların yaşadıkları toplumsal olaylardan etkilendiği (Uçan, 2019, s.21-23) bilinen bir gerçektir.

Cahit Zarifoğlu’nun yetişkinler ve çocuklar için yazdığı kitaplar incelendiğinde İslamî bir söylem (Yazıcılar, 2013, s.2) dikkat çekmektedir. Zarifoğlu, çocuklar için yazdığı kitaplar başta olmak üzere bütün eserlerinde İslami bakış açısını merkeze alan bir yazardır. Bu görüşlerini değişik ortamlarda dile getirmektedir.

Bu araştırmada çocuk kitaplarını incelediğimiz diğer yazar Samed Behrengî’nin de çocuk kitaplarında doğrudan olmamakla beraber dolaylı olarak ideolojiye yer verdiği tespit edilmiştir. Behrengî’nin siyasi yönü dikkate alındığında sosyalist bir dünya görüşüne sahip olduğu görülmektedir (Sarpkaya, 2019, s.64-66). Kitaplarında konuları ideolojik yönden örtülü / dolaylı bir anlatımla da olsa ele alması, Şah dönemi yöneticilerini rahatsız etmiştir (Gözütok, 2008). Yazarın *Küçük Kara Balık* başta olmak üzere değişik hikayelerinde doğrudan olmasa da dolaylı olarak müesses nizamı sorguladığı (Karaağaçlı, 2017; Sarpkaya, 2019) bilinmektedir.

Çocuk edebiyatı eserlerinin eğitici olması, eserlerde ideolojiye yer verilmesi gibi görüşlerin tersini savunan yazarlar da vardır. Çocuk edebiyatı eserlerinin sadece edebi içerik sunması gerektiğini dile getiren Selahattin Dilidüzgün çocuk kitaplarına sevgiyi öğretme görevi verilirse her yazarın kendine göre bir anlayışı öne süreceğini ve bunun da karmaşaya yol açacağını (Dilidüzgün, 2006, s.39) belirterek, yukarıda yer verilen iki görüşe karşı çıkmaktadır. Filiz Özdem de Dilidüzgün gibi çocuk edebiyatının çocukları eğitmek gibi bir işlevinin olmaması gerektiğini savunmaktadır. Yazara göre edebiyat bir eğitim aracı değildir ve yazar, hiçbir yazarın terbiye amacıyla kitap yazdığını düşünmemektedir. Eğer yazarlar bu maksatla yazarlarsa ortaya çıkan eserin çocuk kitabı değil, ders kitabı olacağını (Özdem, 2014).” dile getirmektedir. Çocuk edebiyatı eserlerinde eğitici unsunlar olmalı mıdır, ideolojilere yer verilmeli midir yoksa sadece edebi, estetik duygulara mı yer verilmelidir? konusunda tartışmaların devam ettiğini ve kesin bir doğrunun olmadığını da belirtmek gerekmektedir.

Samed Behrengî’nin Hayatı, Eserleri, Dünya Görüşü ve Yaşadığı Dönem

Samed Behrengî, 24 Haziran 1939’da Tebriz’in Çerendab semtinde doğmuş, Ağustos 1968’de Tebriz’de ölmüştür. 1950’de liseyi bitiren Behrengî, 1952’de Tebriz Öğretmen Okulunu bitirir ve öğretmen olarak çalışmaya başlar. Fakir insanların yaşadığı kırsal bölgelerde öğretmenlik yaptığı dönemde Tebriz Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümünü de gece devam ederek okuyan yazar, 1957’de mezun olur. Fakir bir aile ortamında dünyaya gelen, fakir ve ezilen insanların yaşadığı

bölgelerde öğretmenlik yapan Behrengî, zenginler tarafından ezilen fakir halkın yanında yer almayı seçmiş, yazılarını bu temel üzerine oturtmuştur (Sarpkaya, 2019). Behrengî'nin yaşadığı dönemde İran Şahlıkla yönetilmektedir. Her şeyin kontrol edildiği, birçok konunun yazılmasının ve söylenilmesinin yasak olduğu, baskıcı, sıkı bir rejim söz konusudur. Yetiştirdiği çevrenin yoksul olması, rejimin politikalarının zenginlerin lehine olması Behrengî'nin rejim muhalifi olmasındaki önemli nedenlerdendir (Ertan, 2011, s.42-45). Gayretli ve çalışkan bir kişiliğe sahip olan Behrengî'nin İran ve Azerbaycan halk masallarını derlediği, folklor ve eğitim üzerine farklı takma adlarla yazılar yazdığı bilinmektedir. Behrengî'nin kitapları Şah rejimine karşı fikirler içerdiği için yaşadığı dönemde yasaklanmıştır. 1979'da gerçekleşen İran Devriminden sonra kitapları serbest bırakılmış ancak kısa süre sonra içeriklerinden dolayı yine (Yaman: 2021, s.209) yasaklanmıştır.

Behrengî'nin 13 hikâyesi bulunmaktadır. İlk hikâyesi 1961'de "*Talhûn ve Dastânâ-i Diger* (Talhun ve Diğer Hikâyeleri)" adıyla yayımlanır. Daha sonra sırasıyla 1967'de "*Efsâne-yi Muhabbet* (Sevgi Masalı)", *Ulduz ve Kelâghâ* (Ulduz ve Kargalar)", "*Peserek-i Lebûfurûş* (Pancarlı Çocuk)", "*Keçel-i Kefterbâz* (Kel Güvercinci)"; 1968'de "*Bist u Çehâr Sa'at der Hâb u Bidâri* (Bir Günlük Düş ve Gerçek)", "*Mâhî-yi Siyâh-i Kûçûlû* (Küçük Kara Balık)", "*Pîrzen u Cûce-yi Telâieş* (Nine ve Sarı Cıvciv)", "*Ulduz ve Arûsek-i Sohengû* (Ulduz ve Konuşan Bebek)"; 1969'da "*Köroğlu ve Keçel Hamza* (Köroğlu ve Kel Hamza), "*Yek Holû Hezâr Holû* (Bir Şeftali Bin Şeftali)" hikâyeleri yayımlanır. Araştırma yapılan kaynaklarda yayım tarihine rastlanmayan "*Kısse-yi Âh, Edi ve Büdü, Be Donbâl-i Felek, Gorg ve Gusfend, Muş-i Gorosne* (Ah Masalı, Edi ile Büdü, Feleğin Ardında, Kurt ile Koyun, Aç Fare)" ve "*Dûmrûl-i Dîvâne* (Deli Dumrul)" hikâyeleri bulunmaktadır. Hikâyelerinin bir kısmı kendi adlarıyla, bir kısmı başka isimlerle ama tüm hikâyeleri değişik dillerle beraber Türkçeye de çevrilmiştir. Hikâyelerinin yanı sıra değişik konularda kitap ve makale çalışmaları da bulunan Behrengî'nin çeviri kitapları da vardır.

Samed Behrengî eserlerinde kahraman olarak doğadaki diğer varlıkları da tercih etmekte ve mesajlarını bu varlıklar üzerinden vermektedir. Anlatımda bu tarzı tercih etmesinde edebiyatta teşhis ve intak sanatının tesirini kullanma isteğinin yanı sıra yaşadığı dönemdeki yasakların da etkili olduğu değerlendirilmektedir. *Bir Şeftali Bin Şeftali* adlı eserinde arkadaşıyla yaşadığı olayları anlatmaktadır (Sarpkaya, 2019). Hikâyede mesajlar şeftali ağacı ve şeftali çekirdekleri üzerinden okuyucuya aktarılmaktadır. Sarpkaya'nın aktardığına göre hikâyede karganın tercih edilmesinin de özel nedeni vardır. *Küçük Kara Balık* adlı hikayesinde de mesajlar küçük kara balık ve çevresindeki hayvanlar üzerinden verilmektedir. *Aç Fare, Yıldız ile Kargalar* kitaplarında da aynı durum söz konusudur. Yıldız ile Kargalar hikayesinde anne karga, çocuklarına daima doğruları öğütlemektedir.

Samed Behrengî öğretmenlik yaptığı dönemde aynı zamanda halk masalları derlemesi de yapmıştır (Sarpkaya, 2023). Halk masallarına olan aşinalığının da etkisiyle hikâyelerinde akıcı bir üslup ve anlatımı zaman zaman masala yaklaştıran olağanüstülükler söz konusudur. Hikâyelerinin kahramanlarının birçoğunu insan dışı varlıklardan seçmektedir. Ayrıca bu varlıkları konuşturmuştur. *Bir Şeftali Bin Şeftali* hikayesinde küçük şeftali meyvesi "Biz yük, yüz elli şeftaliydik, bir sepetin içinde oturuyorduk" (Behrengî, 2021, s.10). sözleriyle konuşmaya başlamaktadır. *Yaşlı Kadın ve Altın Sarısı Cıvcivi* hikayesinde cıvciv ceviz ağacıyla konuşmaktadır. Ceviz ağacı cıvcive kahvaltı için her gün olgunlarından iki ceviz vermektedir. İhtiyar kadının cıvcivle konuşması da masal unsuru kabul edilmektedir (s.44-45). *Köroğlu ve Kel Hamza* hikayesinde Keyrat adlı at, üç ayda gidilecek yolu üç günde gidebilmektedir. Savaş meydanında bir orduya karşı koyabilecek kadar güçlü bir savaşıdır (s.55). Behrengî'nin eserlerinden masalsı öğelere yer vermesinin önemli bir diğer nedeni de daha önce de belirtildiği gibi yaşadığı dönemin yönetim özelliğidir. Kitaplarında şahıs ve yer ismi vermese de yazar, rejim tarafından baskıya maruz kalmıştır.

Behrengî, bir yazar ve eğitimci olarak kendi örf, adet ve geleneklerine uymayan eğitim anlayışlarına karşı sergilediği duruşla dikkat çekmektedir. *Küçük Kara Balık* hikayesinde sorgulayıcı, hayal kurmayı teşvik eden bir eğitim anlayışını savunmaktadır. Yazar, bu düşüncelerini Küçük Kara Balık'ın dilinden "Hayır, anne ben artık bu dolaşmalardan yorulduğum artık başka yerlerde neler olduğunu görmek için yola çıkmak istiyorum s.10." sözleriyle okuyucuya iletmektedir. *Bir Şeftali Bin Şeftali* hikayesinde sevgiye dayalı bir eğitim anlayışını dile getiren yazar bu görüşlerini şeftalinin dilinden "O

zamandan beri ömrümden kaç yıl geçtiğini hiç bilmiyorum bu gidişle de bilemeyeceğim de. Fakat size şunu gönül rahatlığıyla söyleyebilirim ki bahçıvan daha benim tadıma hiç bakamadı, bundan sonra da bakamayacak s.38.) sözleriyle okuyucuya aktarmaktadır. Günümüzün eğitim anlayışı dikkate alındığında yazarın, günümüzden çok yıllar önce eğitimde doğru konulara dikkat çektiği görülmektedir.

Cahit Zarifoğlu'nun Hayatı, Eserleri, Dünya Görüşü ve Yaşadığı Dönem

Çocuk edebiyatçısı, yazar ve şair Cahit Zarifoğlu Ankara doğumludur. 1 Temmuz 1940'da doğan Zarifoğlu, babasının memur olması nedeniyle Şanlıurfa / Siverek'te 1947'de başladığı eğitim – öğretim hayatına başlamıştır. 1961'de Maraş Lisesinden, 1971 yılında da İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Alman Filolojisinden mezun olmuştur. Rasim Özdenören, Erdem Beyazıt, Aleaddin Özdenören ve Akif İnan'la lise yıllarında tanışmıştır. Yazarın edebi kişiliğinin oluşmasında bu isimlerin etkisi (Yazıcılar, 2013) bilinmektedir.

Cahit Zarifoğlu İkinci Dünya Savaşının devam ettiği yıllarda doğmuştur. Savaşın neden olduğu her türlü olumsuzlukları yaşayarak büyüyen şair, savaş sonrası gelişmelere de yakından şahit olmuştur. Savaş sonrası dünya Doğu ve Batı blokları adıyla ikiye ayrılmıştır. Sonrasında Avrupa'da ve Türkiye'de savaşın da etkisiyle fakirleşen kitleler toplumsal gösterilere başlamıştır. Zarifoğlu; bir yandan toplumsal gösterilerin olduğu, bir yandan fikir arayışlarının devam ettiği bir ortamda, tek partili dönemden demokratik bir ortama geçme çabalarına şahit olmuştur. Yazarın yetiştiği dönemde Türkiye'de komünizm, milliyetçilik, İslamcılık ve kapitalizm gibi zıt fikir akımları gençlerin ilgisini çekmektedir. Bu dönemde Türkiye; tek partili dönemden çok partili döneme geçme, sağ – sol çatışmaları, işsizlik ve sonucunda Almanya başta olmak üzere Avrupa ülkelerine işçi göçü, Kore Savaşı, Kıbrıs Barış Harekâtı, İran Devrimi, İran – Irak Savaşı, Arap – İsrail savaşları, petrol krizleri gibi birçok ulusal ve uluslararası olayın sonucundan doğrudan etkilenmiştir (Ergün, 2017). Cahit Zarifoğlu kendini tanımlamaktan çekinmeyen bir kişiliğe sahip olduğu için, eserlerinde düşünce dünyasının izlerine sıklıkla rastlanmaktadır.

İlk çalışmaları 1957'de *Hamle* adlı bir okul dergisinde çıkar. 1958'de *Genç Şairler Antolojisi* adlı kitapta bir şiiri bulunmaktadır. 1961'de *Açı* dergisini çıkarır. 1966'da *Diriliş Dergisi*, *Yeni Dergi*, *Papirüs*, *Soyut* vb. dergilerde yazıları yayımlanmaya başlar. *İşaret Çocuklar* 1967'de; *Yedi Güzel Adam* 1973'te; *İns* 1974'te yayımlanır. 1976'da arkadaşlarıyla *Mavera* dergisini çıkarmaya başlar. *Menziller* 1977'de; *Yaşamak*, *Konuşmalar* 1980'de; *Ağaçkakanlar*, *Serçekuş*, *Katraslan* 1983'te okurlarla buluşur. *Savaş Ritimleri* 1985'te, *Korku ve Yakarış*, *Bir Değirmendir Bu Dünya* 1986'da; *Motorlukuş*, *Küçük Şehzade*, *Yürek Dede ile Padişah* 1987'de yayımlanır. Cahit Zarifoğlu'nun daha önce herhangi bir yerde yayımlanmayan çalışmaları ve daha önce yayımlanan bazı çalışmaları, vefatından sonra birleştirilerek; *Şiirler*, *Zengin Hayaller Peşinde*, *Gülücük*, *Kuşların Dili* 1989'da yayımlanır. 1990'da *Ağaç Okul*; 1991'de *Romanlar*; 1996'da *Hikâyeler* yayımlanmıştır. *Çocuklarımızla Atlara Biniyorduk* 2006'da; *Okuyucularla* 2009'da; *Mektuplar* 2010'da yayımlanmıştır. Cahit Zarifoğlu'nun çalışmaları "Bütün Eserleri" adıyla da satılmaktadır. Zarifoğlu, 7 Haziran 1987'de vefat etmiştir. Mezarı İstanbul / Küplüce mezarlığındadır. Yazar adına anma günleri, sempozyumlar ve değişik yarışmalar (Beyhan, 2020; Şirin, 2020) düzenlenmektedir.

Yöntem

Bu çalışma nitel bir araştırmadır. Var olan bir durumun ortaya çıkarılması hedeflendiği için nitel araştırma deseniyle yapılmıştır ve doküman inceleme metoduna başvurulmuştur. Nitel araştırma özeldir ve öznel verileri inceler (Gürbüz & Şahin, 2017). Nitel araştırma yönteminde doküman incelemesi, görüşme, gözlem gibi yöntemler (Gürbüz & Şahin, 2017) kullanılır. Nitel araştırma başka değişik adlarla anılabildiği gibi araştırmacı tarafından konu ve hedef kitleye göre farklı araştırma yöntemlerinden de (Yıldırım & Şimşek, 2018) yararlanabilir.

İncelenen Doküman

Yapılan çalışmada, her iki yazarın Türkiye’de satışta olan ve tablo 1’de belirtilen çocuk kitapları, ulusal ve uluslararası dergilerde yayımlanan akademik makalelerin konuyla ilgili olanları incelenmiştir. Ayrıca araştırmada incelemek üzere 15 Haziran 2023’te <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinde ‘tez adı’ bölümüne ‘Cahit Zarifoğlu ve Samed Behrengî’, ‘Türk dünyasında yer alan çocuk şiirleri’, ‘İran çocuk’ ve ‘çağdaş İran çocuk’ sözcükleri yazılarak yapılan aramada otuz bir lisans üstü tez tespit edilmiş ve tezlerin içeriklerinden yararlanılmıştır.

Tablo 1. Makalede incelenen Samed Behrengî ve Cahit Zarifoğlu’na ait çocuk kitapları.

Samed Behrengî	Cahit Zarifoğlu
Püsküllü Deve (Cilt 18. Basım). İstanbul: Can Sanat Yayınları, 2020.	Küçük Şehzade. İstanbul: Akabe Yayınları, 1987.
Bu Gelen Köroğludur. İstanbul: Can Sanat Yayınları, 2016.	Serçekuş. İstanbul: Beyan Yayınları, 2013.
Ulduz Kızın Konuşan Bebeği. İstanbul: Can Sanat Yayınları, 2016.	Katıraslan. İstanbul: Beyan Yayınları, 2014.
Kel Güvercinci (Cilt 5. Basım). İstanbul: Kırmızı Kedi Yayınevi, 2017.	Motorlu Kuş. İstanbul: Beyan Yayınları, 2014.
Ulduz Kızın Kargaları. İstanbul: Can Sanat Yayınları, 2018.	Yürekdede ile Padişah. İstanbul: Beyan Yayınları, 2014.
Bir Şeftali Bin Şeftali (39. Basım). (Çevirmen: D. Canefe) İstanbul: Can Sanat Yayınları, 2020.	Ağaçkakanlar, İstanbul: Beyan Yayınları, 2015.
Küçük Kara Balık. İstanbul: Can Sanat Yayınları, 2020.	Ağaç Okul, İstanbul: Beyan Yayınları, 2015.
Sevgi Masalı (Cilt 23. Basım). İstanbul: Can Sanat Yayınları, 2020.	Gülücük, İstanbul: Beyan Yayınları, 2015.
Toplu Masallar 1 (1. Basım). (Çevirmen: Şebnem Dalbin) Ankara: Dipnot Yayınları, 2021.	Kuşların Dili, İstanbul: Beyan Yayınları, 2015.
Toplu Masallar 2 (1. Basım). (Çevirmen: Şebnem Dablin) Ankara: Dipnot Yayınları, 2021.	Radyo Oyunları, İstanbul: Beyan Yayınları, 2015.

Verilerin Toplanması

Her iki yazarın Türkiye’de satışta olan ve tablo 1’de belirtilen çocuk kitapları, ulusal ve uluslararası dergilerde yayımlanan akademik makalelerin konuyla ilgili olanları titizlikle incelenmiş ve belirlenen konu başlıklarına göre notlar alınmıştır. Ayrıca araştırmada incelemek üzere 15 Haziran 2023’te <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinde ‘tez adı’ bölümüne ‘Cahit Zarifoğlu ve Samed Behrengî’, ‘Türk dünyasında yer alan çocuk şiirleri’, ‘İran çocuk’ ve ‘çağdaş İran çocuk’ sözcükleri yazılarak tespit edilen otuz bir lisansüstü tez de aynı şekilde titizlikle incelenmiş, belirlenen konu başlıklarına göre notlar alınmıştır. Mevcut durumu tüm çıplaklığıyla açığa çıkarmak için veriler doküman incelemesi yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Nitel araştırmalarda değişik yöntemlerin yanı sıra doküman inceleme yöntemi de kullanılmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2018). Doküman analizinde yazılı belgeler bir sistem dahilinde titizlikle analiz (Kıral, 2020) edilir. Belgelerin somut veya dijital olması değil, sistematik biçimde incelenip tasnif edilmesi (Sak, Sak, Şendil, & Nas, 2021) esastır.

Verilerin Analizi

Dokümanlar dikkatlice okunmuş ve amaçlarda belirtilen soruların cevaplarına uygun notlar titizlikle alınmıştır. Alınan notlar makalenin amaçlarına uygun kategorize edilmiştir. Elde edilen bulgular kaydedilmiştir. Kaydedilen bulgular daha sonra içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir.

Bulgular

Bu kısımda araştırmanın amacında belirtilen “Samed Behrengî ve Cahit Zarifoğlu’nun çocuklar için yazdığı kitapları; konu, anlatım türleri, kahramanları ve kitaplarında dünya görüşlerine yer verip vermemeleri yönünden incelenerek benzer ve farklı yönleri var mıdır? Varsa nelerdir?” sorularına cevap bulmak için yapılan doküman incelemesi yapılmıştır. İnceleme sonucu elde edilen bulgular, maddeler halinde sıralanmıştır.

Tablo 2. Samed Behrengî'nin makalede incelenen çocuk kitaplarının konularıyla ilgili bulgular

Sıra	Kitabın adı	Konusu
1	Püsküllü Deve	Kitapta Latif'in babasıyla Tahran'da bir günde yaşadığı maceralar anlatılmaktadır. Hikâyenin kahramanı Latif adlı küçük, fakir bir çocuktur. Latif, işsiz olan babasıyla beraber iş bulmak ümidiyle Tahran'a gelir.
2	Bu Gelen Koroğludur	Kitapta Koroğlu ve babasının yaşadıkları anlatılmaktadır. Türkiye'de anlatılan Koroğlu hikayelerine konu olarak benzerlik göstermektedir.
3	Ulduz Kızın Konuşan Bebeği	Kitapta, Ulduz adlı kız ve bebeğinin yaşadıkları anlatılmaktadır. Kitapta gerçek hayatta yaşanan olaylar bebek ve annesinin dilinden aktarılmaktadır.
4	Kel Güvercinci	Kitapta, Keloğlan ile annesinin yaşadıkları anlatılmaktadır. Türkiye'de anlatılan Keloğlan masallarıyla konu olarak benzerlik göstermektedir. Zengin – fakir, yöneten – yönetilen ilişkisi üzerinde durulmaktadır.
5	Ulduz Kızın Kargaları	Ulduz (Yıldız) adlı küçük kızın başından geçenler anlatılmaktadır. Üvey annesi Yıldız'a kötü davranmaktadır ve bu nedenle Yıldız kargalarla dostluk kurmuş, yaşadıklarını kargalara anlatmaktadır.
6	Sevgi Masalı	Hikâyenin kahramanı padişahın kızıdır. Padişahın kızı 6 – 7 yaşlarındadır. Kızın, Koçali adında bir de uşağı vardır ve kızın hizmetini görmektedir. Koçali padişahın kızına duygularını açar. Hikâyenin devamında ikili arasında yaşananlar anlatılmaktadır. Yazar, İran'daki toplumsal sınıf farklılığına vurgu yapmaktadır.
7	Bir Şeftali Bin Şeftali	Kurak ve susuz bir köyün yanındaki bahçede bulunan iki şeftali ağacının bahçıvanla birlikte yaşadıkları konu edilmektedir. Kitapta zengin – fakir, köylü – ağa vb. konular ele alınmaktadır.
8	Küçük Kara Balık	Annesiyle birlikte yaşayan Küçük Kara Balık'ın, yaşadığı ırmağın sonu olup olmadığını merak etmesi ve sorgulamasıyla başlar ve devamında gelişen olayları anlatır. Kitap, çocuklara sorgulamayı öğütlemesi bakımından önemli kabul edilmektedir.

Tablo-2 incelendiğinde yazarın, yaşadığı dönemin ve coğrafyanın konularına kitaplarında yer verdiği sonucuna ulaşıldığı görülmektedir.

Tablo-3: Cahit Zarifoğlu'nun makalede incelenen çocuk kitaplarının konularıyla ilgili bulgular

Sıra	Kitabın adı	Konusu
1	Serçekuş	Kitapta, filozof bir kuş olan Serçekuş'un hayatı, avcı ile olan maceraları anlatılır. Avcı Serçekuş'u öldürmekten vaz geçer ve hayatını bağışlar. Günün birinde avcı bataklığa saplanır. Bu defa da Serçekuş onu kurtarır.
2	Katraslan	Kitapta, aslan ile tilkinin arkadaş olup seyahat etmeleri ve bu seyahatte yaşadıkları maceralar anlatılır. Aslında aslan ve tilki ironidir. Asıl anlatılmak istenen günümüz insanının yaşadığı değerler yozlaşmasıdır.
3	Motorlu Kuş	Kitapta, annesinin sözünü dinlemeyip kanatlarına motor takan kuşlara özenen bir kuşun maceraları anlatılmaktadır.
4	Yürekdede ile Padişah	Kitapta; Yürek Hasan Dede ile eşi Ayşe Nine'nin hayatları anlatılmaktadır. Yürek Dede ve eşi Ayşe Nine'nin kalbi iyiliklerle doludur.
5	Küçük Şehzade	Kitapta, küçük Şehzade Süleyman'ın başından geçen olaylar anlatılmaktadır.
6	Ağaçkakanlar	Anne ve baba ağaçkakanların yavruları Upuy'u yetiştirirken yaşadıkları maceralar anlatılmaktadır.
7	Kuşların Dili	Feridüddin Attar'ın "Mantukut't Tayr" adlı kitabı çocukların anlayacağı şekilde sadeleştirilmiştir. Kuşların dilinden hikayeler anlatılmaktadır.
8	Radyo Oyunları	Çoğunluğu çocuklara hitap eden değişik konulardaki radyo oyunlarından oluşmaktadır.
9	Gülüçük	Çocuklar için değişik konularda yazdığı şiirlerden oluşmaktadır.
10	Ağaç Okul	Çocuklar için yazılmış, Afganistan – Rus savaşını anlatan şiirlerden oluşan kitap. Ancak, kitapta geçen ifadelerden hareketle on iki yaş üzeri çocuklara yönelik olduğu değerlendirilmektedir.

Tablo-3 incelendiğinde Zarifoğlu'nun, yaşadığı dönemde Türkiye'nin ve dünyanın ilgisini çeken güncel konulara kitaplarında yer verdiği sonucuna ulaşıldığı görülmektedir.

Tablo 4. Samed Behrengî'nin kitaplarının anlatım türleri yönünden elde edilen bulgular

Sıra	Kitabın adı	Anlatım Türü
1	Püsküllü Deve	Hikâye anlatım türü
2	Bu Gelen Köroğludur	Hikâye anlatım türü
3	Ulduz Kızın Konuşan Bebeği	Hikâye anlatım türü
4	Kel Güverncinci	Masal anlatım türü
5	Ulduz Kızın Kargaları	Hikâye anlatım türü
6	Sevgi Masalı	Masal anlatım türü
7	Bir Şeftali Bin Şeftali	Hikâye anlatım türü
8	Küçük Kara Balık	Hikâye anlatım türü

Tablo-4'te yazarın kitaplarında genel olarak hikâye anlatım türünü kullandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 5. Cahit Zarifoğlu'nun kitaplarının anlatım türüyle ilgili bulgular

Sıra	Kitabın adı	Anlatım Türü
1	Serçekuş	Masal anlatım türü
2	Katraslan	Masal anlatım türü
3	Motorlu Kuş	Masal anlatım türü
4	Yürekdede ile Padişah	Masal anlatım türü
5	Küçük Şehzade	Masal anlatım türü
6	Ağaçkakanlar	Masal anlatım türü
7	Kuşların Dili	Masal anlatım türü
8	Radyo Oyunları	Radyo oyunları anlatım türü
9	Gülücük	Şiir anlatım türü
10	Ağaç Okul	Şiir anlatım türü

Tablo-5'te Zarifoğlu'nun kitaplarında genel olarak masal anlatım türünü kullandığı, bunun yanı sıra hikâye ve şiir anlatım türüne de yer verdiği bulgusuna rastlanmıştır.

Tablo 6. Samed Behrengî'nin kitaplarının kahramanlar yönüyle elde edilen bulguları

Sıra	Kitabın adı	Kitabın Baş Kahramanları
1	Püsküllü Deve	Baş kahraman insan
2	Bu Gelen Köroğludur	Baş kahraman insan
3	Ulduz Kızın Konuşan Bebeği	Baş kahraman insan
4	Kel Güverncinci	Baş kahraman insan
5	Ulduz Kızın Kargaları	Baş kahraman insan dışı varlık / Karga
6	Sevgi Masalı	Baş kahraman insan
7	Bir Şeftali Bin Şeftali	Baş kahraman insan dışı varlık / Şeftali
8	Küçük Kara Balık	Baş kahraman insan dışı varlık / Balık

Tablo-6'da yazarın kahramanlarını genel olarak insanlardan seçtiği görülmektedir.

Tablo-7: Cahit Zarifoğlu'nun kitaplarının kahramanlar yönüyle elde edilen bulguları

Sıra	Kitabın adı	Anlatım Türü
1	Serçekuş	Baş kahraman insan dışı varlık / Kuş
2	Katraslan	Baş kahraman insan dışı varlık / Aslan ve Tilki
3	Motorlu Kuş	Baş kahraman insan dışı varlık / Kuş
4	Yürekdede ile Padişah	Baş kahraman insan
5	Küçük Şehzade	Baş kahraman insan
6	Ağaçkakanlar	Baş kahraman insan dışı varlık / Kuş
7	Kuşların Dili	Baş kahraman insan dışı varlık / Kuş
8	Radyo Oyunları	Baş kahraman çoğunlukla insan dışı varlık
9	Gülücük	Baş kahraman genellikle insan
10	Ağaç Okul	Baş kahraman genellikle insan

Tablo-7'de yazarın genellikle insan dışı varlıkları kahraman olarak tercih ettiği görülmektedir.

Tablo 8. Samed Behrengî'nin kitaplarının konuların anlatımında dünya görüşüne yer verip vermediği yönüyle elde edilen bulguları

Sıra	Kitabın adı	Konuların anlatımında dünya görüşüne yer verip vermediği
1	Püsküllü Deve	Kendi dünya görüşüne örtük olarak yer veriyor.
2	Bu Gelen Köroğludur	Kendi dünya görüşüne örtük olarak yer veriyor.
3	Ulduz Kızın Konuşan Bebeği	Kendi dünya görüşüne örtük olarak yer veriyor.
4	Kel Güvernci	Kendi dünya görüşüne örtük olarak yer veriyor.
5	Ulduz Kızın Kargaları	Kendi dünya görüşüne örtük olarak yer veriyor.
6	Sevgi Masalı	Kendi dünya görüşüne örtük olarak yer veriyor.
7	Bir Şeftali Bin Şeftali	Kendi dünya görüşüne örtük olarak yer veriyor.
8	Küçük Kara Balık	Kendi dünya görüşüne örtük olarak yer veriyor.

Tablo-8'de Samed Behrengî'nin kitaplarında konuların anlatımında dünya görüşüne örtülü olarak yer verdiği bulgusuna ulaşılmaktadır.

Tablo-9: Cahit Zarifoğlunun kitaplarının konuların anlatımında dünya görüşüne yer verip vermediği yönüyle elde edilen bulguları

Sıra	Kitabın adı	Konuların anlatımında dünya görüşüne yer verip vermediği
1	Serçekuş	Kendi dünya görüşüne örtük olarak yer veriyor.
2	Katraslan	Kendi dünya görüşüne örtük olarak yer veriyor.
3	Motorlu Kuş	Kendi dünya görüşüne örtük olarak yer veriyor.
4	Yürekdede ile Padişah	Kendi dünya görüşüne örtük olarak yer veriyor.
5	Küçük Şehzade	Kendi dünya görüşüne örtük olarak yer veriyor.
6	Ağaçkakanlar	Kendi dünya görüşüne örtük olarak yer veriyor.
7	Kuşların Dili	Kendi dünya görüşüne örtük olarak yer veriyor.
8	Radyo Oyunları	Kendi dünya görüşüne örtük olarak yer veriyor.
9	Gülücük	Kendi dünya görüşüne örtük olarak yer veriyor.
10	Ağaç Okul	Kendi dünya görüşüne örtük olarak yer veriyor.

Tablo-9'de Cahit Zarifoğlu'nun konuların anlatımında kitaplarında dünya görüşüne örtülü olarak yer verdiği bulgusuna ulaşılmıştır.

Tartışma

Zarifoğlu ve Behrengî'nin çocuk kitaplarının konuları arasında benzerlikler dikkat çekmektedir. Aynı yılda doğan iki yazarın da yetiştikleri çevrenin sosyal ve siyasi olaylarına duyarlı oldukları eserlerinde doğrudan veya örtük olarak verdikleri mesajlardan anlaşılmaktadır. Her iki sanatçı da kendi anadillerinde eğitimi (Azak, 2016, s.60-61) savunmuşlar ve sömürüye karşı bir duruş sergilemişlerdir. Çehov tarzı hikâyeler yazan yazarların, çocuk kitaplarında dayanışma, cesaret, azim, eşitlik, masumiyet, özgürlük, aile sevgisi, yalnızlık, bilinçli bireyler olmak, dürüstlük, sorgulamak, sömürüye karşı olmak, hayal kurup *hayallerin peşinden gitmek* gibi konulara yer verdikleri gözlemlenmiştir. Çocuk kitabı yazarlarının kitaplarında benzer konulara yer vermeleri gerektiği değerlendirilmektedir.

Samed Behrengî *Bir Şeftali Bin Şeftali* adlı hikayesine “Fakir ve susuz bir köyün yanında çok büyük, yemyeşil ve verimli bir bahçe vardı...Birkaç yıl önce köyün ağası, arazileri küçük parçalara ayırarak köylülere satmıştı ama bahçeyi kendine saklamıştı Behrengî, 2020a, s.18) cümleleriyle başlamaktadır. *Sevgi Masalı* adlı hikâyede “Ancak daha lafı bitmeden kralın kızı Koç Ali'ye öyle bir bağırdı ki kuşlar dallarından uçtu, yer zangır zangır titredi. Ardından kuvvetli bir tokat patlattı (Behrengî, 2021, s.38) *Ah Masalı*'nda “İnsanoğlunun vefası yok. Beni görmezsen daha iyi olacağımı düşündüm. Ama artık sırrımı bildiğin için gizlenmeme gerek kalmadı (Behrengî, 2021, s.77)” sözleriyle vefa duygusuna vurgu yapılmaktadır. Aile sevgisi konusunda *Yıldız ile Kargalar* hikayesinde Yıldız'ın yaşadıkları örnek verilebilir. “Üvey annem beni buraya kapattı ve hamama gitti. Kıpırdamadan durmamı söyledi (Behrengî, 2018, s.129)” *Küçük Kara Balık* hikayesinde “Küçük Kara Balık onlardan ayrılacağı zaman dedi ki: Dostlar, görüşmek dileğiyle! Beni sakın unutmayın. Ben sizleri hiç unutmayacağım. Hem birbirlerinin arkasını kollayanlar unutmazlarki birbirlerini (Behrengî, 2020b, s.15)” sözleriyle dostluğa, vefaya vurgu yapılmaktadır. *Deli Dumrul'un Hikayesi*'nde Deli Dumrul'un karısı kocasına olan sevgi ve bağlılığını “Allah'ım şahit olsun ki kabilemizin pehlivanları, kadınları ve erkekleri şahit olsun ki ben tüm yüreğimle canımı sana bağışlıyorum (Behrengî, 2021b, s.118)” sözleriyle ifade etmektedir.

Cahit Zarifoğlu'nun *Katraslan* adlı eserinde dostluk temasına “Tilki memnun tebessümler içinde gözlerini açtı. Aslan kalın dudaklarını büzmüş bir yandan da yüzüne üflüyordu (Zarifoğlu, 2014a, s.85)” ifadeleriyle vurgu yapılmaktadır. *Ağaçkakanlar* hikayesinde “Anne onu bu zaman içinde durmadan yokladı, orasını burasını yumuşak gaga okşayılarıyla okşadı, temizledi, hareketlendirdi (Zarifoğlu, 2015a, s.23)” sözleri, Anne Ağaçkakan'ın sevgi ve merhametini belirtmektedir. *Küçük Şehzade* hikayesinde “Madem af diliyorsun ben de düşündüm taşındım affettim. Affettim ama bir daha tekrarlama (Zarifoğlu, 1987, s.17)” sözleriyle Şehzade'nin affediciliğine vurgu yapılmaktadır. *Kuşların Dili* kitabında sevgi “Sevgi olunca edep de olur. Edep olunca küstahlık kalmaz ki. Ama uzak kalırsan sevgi de kalmaz. Azalır. O azaldıkça da küstahlık edersin s. 48.” sözleriyle öne çıkarılmaktadır. Duygu gelişiminin küçük yaşlarda başladığı dikkate alınırsa her iki yazarın da kitaplarında ele aldıkları konuların duygu gelişimi yönüyle önemli olduğu dikkat çekmektedir.

Samed Behrengî ve Cahit Zarifoğlu'nun masala çağdaş bir format kazandırdığını söylemek mümkündür. Klasik Türk masallarında genel olarak haklı – haksız, zengin – fakir, yalancı – dürüst vb. konular ele alınırken yazarlar masallarında kimi zaman çağdaş konuları ele almışlar bazen de klasik masal konuları içine güncel yorumlar eklemişlerdir. Zarifoğlu'nun *Motorlu Kuş* masalında kırlangıca motor takılmıştır. Kırlangıcın annesi kızmakta ve karşı çıkmaktadır. Kırlangıç ise motorun çok güzel, işe yarar ve bedava olduğunu belirtmektedir. Annesi ise ‘Evet motor bedava ama yedek parçasının ne kadar pahalı olduğunu tabi bilmiyorsun.’ diye karşılık vermektedir. Bu cevap, gelişmiş ülkelerin gelişmekte olan ülkelere uyguladıkları politikanın masal aracılığıyla okura anlatılmak istenmesidir. Yine Zarifoğlu, *Serçekuş* adlı kitabında hayvanlar üzerinden temel insani ve ahlaki değerleri ele almaktadır. Çevre, doğal çevrenin korunması, insanların çevreyle uyumlu yaşamaları konularındaki düşüncelerini *Ağaçkakanlar* kitabında, ağaçkakan ailesi üzerinden vermektedir. *Katraslan* kitabında ise toplumsal olaylar ve uluslararası ilişkilerle ilgili mesajlar aslan ve tilki üzerinden okuyucuya ulaştırılmaktadır. Behrengî'nin Köroğlu ve Kel Hamza hikayelerinin yeniden yorumlanması (Koç, 2019) masal türüne çağdaş bir yorum örneği olarak verilebilir. Bilindiği gibi masal 3 – 6 yaş arası, hikâye 6 – 14 yaş arası çocuk kitaplarında olması gereken (Orhan, 2020, s.15-16) anlatım türlerindedir ve çocuk edebiyatı

yazarları tarafından sıklıkla kullanılmaktadır. Çocuk kitaplarında konuların ilgi çeken farklı türlerle ifade edilmesinin hedef kitle bakımından yararlı olacağı değerlendirilmektedir.

Zarifoğlu'nun bazı çocuk edebiyatı çalışmaları problem temelli çocuk edebiyatı ürünleri (Aldı, 2017, s.360-366) kabul edilebilir. Problem temelli çocuk edebiyatında çocukların hayatta karşılaşabilecekleri problemlerin kitaplar aracılığıyla anlamaları, çözüm yollarını keşfetmeleri, empati kurmalarının sağlanması amaçlanmaktadır. Zarifoğlu'nun *Serçekuş* adlı kitabında; hayvanların karşılaştıkları problemler ve buldukları çözüm yolları örnek olarak verilebilir. Ayrıca Serçekuş'un avcılığı kurtarması, çocuklara merhamet ve bağışlama duygusu kazandırmayı amaçlaması yönüyle dikkat çekmektedir. *Ağaçkakanlar* adlı kitapta çocukların çevre sorunlarının çevre sorunlarına karşı bilinçlendirilmesi esas alınmaktadır. Günümüde yaşanan çevre felaketleri dikkate alındığında yazarın çocuklara vermek istediği mesajın önemi anlaşılmaktadır. Yazarın *Katıraslan* ve *Yürekdede ile Padişah* adlı eserlerinde de çocukların farklı problemlere karşı eğitilmeleri temel alınmaktadır.

Behrengî'nin *Küçük Kara Balık, Bir Şeftali Bin Şeftali, Ulduz Kızın Kargaları* adlı hikayeleri *problem temelli çocuk edebiyatına* örnek teşkil etmektedir. Küçük Kara Balık, hayatın zorluklarına karşı yeni çözümler oluşturmaktadır. Toplumda bu tavırları sergileyen çocukların olduğu bir gerçektir. Yazar aynı zamanda hikayede bu çocuklara ve ailelerine rehberlik etmeyi de amaçlamaktadır. *Bir Şeftali Bin Şeftali* hikayesinde küçük şeftali, değişik zorluklarla karşılaşmış ve her defasında zorlukların üstesinden gelmeyi başarmıştır. *Ulduz Kızın Kargaları* için de benzer durumlar söz konusudur.

Türk edebiyatında Tanzimat'a kadar ağırlıklı olarak şiir türünün rağbet gördüğü bilinmektedir. (Kudret, 2003). Tanzimat'ın ilanından sonra Batıda kullanılan hikâye, roman, tiyatro vb. anlatım türleri ağırlıklı olarak kullanılmaya başlanmıştır. Batı edebiyatı anlatım türleri İran edebiyatında da 19. yüzyılda (Ata, 2019) kullanılmaya başlanmıştır. Modern İran ve Türk edebiyatında Batılı anlatım türlerinin tamamı 21. yüzyılda yaygın olarak kullanılmaktadır. Çocuk kitaplarını incelediğimiz her iki yazarın da çocuklar için hikaye ve masal türünde kitaplar yazdığı bilinmektedir. Diğer yandan Cahit Zarifoğlu çocuklar için şiir de yazmıştır. İran çocuk ve gençlik edebiyatı eserleri arasında Samed Behrengî'nin çocuklar için yazdığı herhangi bir şiire yer verilmemiştir (Amaç, 2022, p.244-246), yazarın çalışmaları genel olarak düz yazı türündedir. Tür olarak şiir, duygu ve düşüncelerin en yoğun ifade edildiği türdür. Bu nedenle şiir türü kitaplar okumak çocukların yoğun kelimeleri öğrenmeleri bakımından önemlidir. Her iki yazarın da şiir türünde kitaplarının olması, hedef kitlenin dil zenginliği kazanmaları bakımından önemlidir.

Samed Behrengî ve Cahit Zarifoğlu'nun çocuk kitaplarında ele aldıkları konuların genel anlamda benzerlik gösterdiği dikkat çeken farklı tek noktanın; Cahit Zarifoğlu'na göre Samed Behrengî'nin hikayelerinde "fakirlik, ezilmişlik ve baskıcı yönetim"e sık sık vurgu yapmasıdır. Bu duruma yazarın yaşadığı toplumun hayat şartları ve siyasi düşüncesinin etkili olduğu (Koç, 2019) değerlendirilmektedir. Zarifoğlu'nun Behrengî'ye göre ekonomik olarak daha rahat, kültürel olarak da çok farklı bir ortamda büyüdüğü bilinmektedir. Kitaplarındaki konuların bu yönleriyle ayrışmasında bu ortamların etkisinin olduğu da değerlendirilmektedir.

Cahit Zarifoğlu ve Samed Behrengî'nin, konuların anlatımında inanç öğelerine yer vermeleri bakımından farklı tutum sergiledikleri bilinmektedir. Behrengî'nin çocuk edebiyatı eserlerinde genel olarak inanç öğeleri (Gözütok, 2008) dikkat çekmemektedir. Buna karşılık siyasi görüşlerini doğrudan veya örtük olarak eserlerinde görmekteyiz. Şah döneminde yaşayan Behrengî, yönetime muhalif kişiliğiyle (Ertan, 2011) bilinmektedir. Kitaplarında ele aldığı konular ve kahramanları aracılığıyla sisteme muhalif olduğu anlaşılmaktadır (Koç, 2019). *Küçük Kara Balık, Güvercinci Kel Oğlan, Köroğlu ve Kel Hamza* başta olmak üzere değişik hikayelerinde baskıcı yönetime karşı duruşu, padişahlık yönetimini eleştirmesi görülmektedir (Sarpkaya, 2019). Yazara göre çocuk kendine söyleneni birebir uygulayan değil, soran, sorgulayan, araştıran olmalıdır. Küçük Kara Balık bu çocuk tipine uygundur. Baskıcı rejimler bu tip insanları sevmezler. *Keloğlan ve Köroğlu* hikayelerinde zengin – fakir, yönetici – yönetilen ilişkilerine eleştirel yaklaşımlar sergilemektedir. Eserlerinde inançlarını ön plana çıkarmayan yazar, milli kültür, gelenek ve görenekleri öne çıkarmaktadır. Hikâye ve masalların sonunda

iyilerin kazanması, kötülerin cezalarını bulmaları, saf kalpli ve iyi niyetli insanların mutlu sona ulaşmaları milli kültür öğelerindedir. *Ulduzun Kargaları* hikayesinde üvey annenin yanlış tutum ve davranışları, Ulduz'un kargaya anlattıkları da yine milli kültür öğeleri arasında sayılabilir. Yazarın *Pancarcı Çocuk, Bir Şeftali Bin Şeftali* öykülerinde Sosyalist Gerçekçilik akımının köy ve işçi hayatını anlattığını (Koç, 2019) söylemek mümkündür.

Cahit Zarifoğlu, çocuk edebiyatı eserleri ve diğer eserlerinde ideolojinin yer alması taraftarıdır. Bu nedenle inanç dünyasını eserlerine yansıttığı gözlemlenmektedir (Yazıcılar, 2013, s.13-82). İslami değerlere sıkı sıkıya bağlı olduğu bilinen Zarifoğlu, yaşadığı dönemde meydana gelen ve özellikle İslam coğrafyasını yakından ilgilendiren problemlere karşı sessiz kalmamıştır. Yazar, eserlerinde görüşlerini açıklamaktan geri durmamış ve Müslümanlar tarafında yerini almıştır. Rusya'nın Afganistan'ı işgalinde takındığı tavır (İşler, 2022), Suriye'de yaşanan ve Hama Katliamı olarak bilinen olaylar hakkındaki düşünceleri, Arap – İsrail Savaşları (Paksoy, 2016) ve İran Devrimi (Ergün, 2017) konunun en canlı örnekleridir. Zarifoğlu, Batı dünyasının iki yüzlülüğünü sık sık dile getirmekte ve bu duruma tepki (Yazıcılar, 2013) göstermektedir. Cahit Zarifoğlu, kapitalizmin neden olduğu yozlaşmaya verdiği tepkiyi *Bir Değirmendir Bu Dünya* başta olmak üzere diğer eserlerinde yer alan (Akça, 2017; Zarifoğlu, 2010) değişik yazılarında dile getirmiştir. Zarifoğlu eserlerinde ideolojisini kimi zaman yukarıda belirtildiği gibi açıktan, çoğunlukla da örtük olarak vermektedir. Bu bağlamda *Katıraslan* ve *Motorlu Kuş* masallarında değindiği konular dikkat çekmektedir. *Katıraslan* masalında yazar günümüz insanın “para, makam, mevki, saygınlık” vb. alanlardaki ihtirasını aslan ve tilki üzerinden vermektedir. Yazar, Anadolu insanının Batılı insanlar karşısındaki kompleksine bir anlam verememektedir. Yazar benzer dünya görüşlerini *Motorlu Kuş* masalında da dile getirmektedir. Kuşun kanadına takılacak motor için paraya ihtiyaç duyulması, bu nedenle kaynak arayışları, hibe, kredi vb. konulara yer verilmektedir. Zarifoğlu bu bağlamda özentiyeye, yabancılaşmaya, bankacılık sistemine, kültürel yozlaşmaya dikkat çekmektedir. *Katıraslan* ve *Motorlu Kuş* masalları çocuklar kadar yetişkinlere de seslenmektedir. Yarının yetişkinleri olacak çocuklara aslında neler yapmaları gerektiğine (Şirin, 2020) dikkat çekmektedir.

Zarifoğlu çocuk kitaplarında da konuları ele alırken anlatımın temelini inancını oturtmuş, inancın çevresine milli kültürü, gelenek, görenek, örf ve adetleri yerleştirmiştir. Zarifoğlu bu düşüncelerini açıkça söylemekten (Zarifoğlu, 2006, s.94) çekinmemektedir. Bu düşüncelerini “Yazmanın hangi sahada olursa olsun vebali vardır.” sözleriyle dile getirmektedir. *Yürekdede ile Padişah* hikayesinde Yürekdede ve hanımı Ayşe Nine; tutum, davranış ve söylemleriyle İslami değerlere sahip, Türk kültürünü özümsemiş tipler olarak karşımıza çıkmaktadır. *Küçük Şehzade* adlı kitabının kahramanı Şehzade, babası, yetiştiği ortam ve hocaları da İslam inancına sahip, Türk kültürünü özümsemiş, kalbi iyiliklerle çarpan tipler olarak okuyucuya sunulmaktadır. Zarifoğlu'nun çocuklar için sadeleştirdiği *Kuşların Dili* kitabının kahramanı Hüdhüd de İslam inancına hakim, adaletli, bilge kişiliğiyle dikkat çeken bir lider olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yapılan incelemede Behrengî ve Zarifoğlu'nun konular, anlatım türleri, kahramanlar ve anlatımda kendi düşüncelerine yer verme bağlamında bir birlerine benzedikleri görülmektedir. Sanatçıların kendi döneminde veya önceden yaşamış sanatçılardan etkilenmeleri, kısmen onları öykünmeleri doğal karşılanmaktadır. Burada, etkilenme veya öykünme sonrasında ortaya çıkan esere sanatçının kendi özgünlüğünü katmasıdır. Bu nedenle sanatçıların tarzlarının ve meydana getirdikleri sanat eserlerinin benzerliği söz konusu olabilmektedir. Benzerlik konusu ağırlıklı olarak karşılaştırmalı edebiyat çalışmalarında geçmektedir ve üç ana başlıkta değerlendirmek (Aytaç, 1997, s.7) mümkündür. Aynı dönemde yaşamış olsunlar veya olmasınlar, sanatçıların benzer duyarlılıklara sahip oldukları, aradan geçen yüz yıllara rağmen aynı konuda benzer sözlerin yazıldığı / söylendiği bilinmektedir (Kuzu: 2018). Bu benzerliğin nedenleri üzerine yapılan tartışmalar birçok araştırmanın konusudur.

Sonuç

Cahit Zarifoğlu ve Samed Behrengî'nin çocuk kitaplarında *dayanışma, cesaret, azim, eşitlik, masumiyet, özgürlük, aile sevgisi, yalnızlık, bilinçli bireyler olmak, dürüstlük, sorgulamak, sömürüye karşı olmak, hayal kurup hayallerin peşinden gitmek* gibi konuları ele aldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Katraslan'da tilkinin memnun tebessümler içinde gözlerini açması, aslan'ın kalın dudaklarını büzmüş bir yandan da yüzüne üflemesi; *Ağaçkakanlar* hikayesinde annenin yavruyu bu zaman içinde durmadan yoklaması, orasını burasını yumuşak gaga okşayışlarıyla okşaması, temizlemesi, hareketlendirmesi; *Küçük Şehzade* hikayesinde “Madem af diliyorsun ben de düşündüm taşındım affettim. Affettim ama bir daha tekrarlama” sözleriyle Şehzade'nin affediciliği vb. örnekler söz konusudur. *Küçük Kara Balık* hikayesinde Küçük Kara Balık'ın “onlardan ayrılacağı zaman dedi ki: Dostlar, görüşmek dileğiyle! Beni sakın unutmayın. Ben sizleri hiç unutmayacağım. Hem birbirlerinin arkasını kollayanlar unutmazlarki birbirlerini” sözleri, *Deli Dumrul'un Hikayesi*'nde Deli Dumrul'un karısı kocasına olan sevgi ve bağlılığını “Allah'ım şahit olsun ki kabilemizin pehlivanları, kadınları ve erkekleri şahit olsun ki ben tüm yüreğimle canımı sana bağışlıyorum” sözleri vb. örnekler verilebilir.

Her iki yazarın da masala çağdaş bir format kazandırdığı sonucuna varılmıştır. Klasik Türk masallarında genel olarak haklı – haksız, zengin – fakir, yalancı – dürüst vb. konular ele alınırken, yazarlar eserlerinde konuları güncellemişlerdir. *Motorlu Kuş* masalında kırlangıca motor takılmıştır. Köroğlu anlatısına güncel yorumlar getirilmiştir. *Serçekuş* adlı kitabında hayvanlar üzerinden temel insani ve ahlaki değerlere güncel bir bakış açısıyla değinilmektedir. *Katraslan* kitabında ise toplumsal olaylar ve uluslararası ilişkilerle ilgili mesajlar aslan ve tilki üzerinden okuyucuya ulaştırılmaktadır.

Zarifoğlu ve Behrengî'nin problem temelli çocuk edebiyatı ürünleri verdiği sonucuna ulaşılmıştır. Zarifoğlu'nun *Serçekuş* adlı kitabında; hayvanların karşılaştıkları problemler ve buldukları çözüm yolları, *Ağaçkakanlar* adlı kitapta çocukların çevre sorunların çevre sorunlarına karşı bilinçlendirilmesi, *Katraslan* ve *Yürekdede ile Padişah* adlı eserlerinde de çocukların farklı problemlere karşı eğitilmeleri söz konusudur. Behrengî'nin *Küçük Kara Balık* adlı kitabında Küçük Kara Balık, hayatın zorluklarına karşı yeni çözümler oluşturmaktadır. *Bir Şeftali Bin Şeftali* hikayesinde küçük şeftali, değişik zorluklarla karşılaşmış ve her defasında zorlukların üstesinden gelmeyi başarmıştır. Ulduz Kızın Kargaları için de benzer durumlar söz konusudur.

Zarifoğlu ve Behrengî'nin anlatım olarak hikâye ve masal türünde yazdığı kitaplarda kahramanların kimi zaman insan, çoğunlukla da hayvanlardan az da olsa diğer canlılardan seçildiği sonucuna varılmıştır. kitaplarının *Serçekuş*, *Motorlu Kuş*, *Katraslan*, *Ağaçkakanlar*, *Bir Şeftali Bin Şeftali*, *Küçük Kara Balık*, *Ulduz Kızın Kargaları* kahramanları bitki ve hayvan kahramanlara örnektir.

Öneriler

Cahit Zarifoğlu ve Samed Behrengî'nin çocuk kitapları, çocuk sosyolojisi ve psikolojisine uygunluk yönüyle de incelenebilir. Böylece her iki yazarın bu alandaki benzerlik ve farklılıkları da tespit edilerek eğitimcilere rehberlik edilebilir.

Çocukların kitap seçiminde kitapların kapağı ve çizimlerin etkili olduğu bilinmektedir. Her iki yazarın kitapları; anlatılan konuyla uyumlu, güncel çizim karakteriyle yeniden tasarlanarak çocukların ilgisini çekmeleri sağlanabilir.

Yaş grupları dikkate alınarak belirli gün ve haftalar çerçevesinde düzenlenen etkinliklerle her iki yazarın kitaplarından belirlenen hikayeler çocuklara veya çocuklarla beraber ailelere okunabilir.

Beyan ve Açıklamalar

1. Araştırmacıların katkı oranı beyanı: Makalenin hazırlanmasında her bir yazarın katkısı olmadığını beyan ederim.

2. Çıkar çatışması: Herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

3. Etik Raporu: Araştırmada herhangi bir canlıya ait veri kullanılmadığı için etik kurul raporu gerekmemektedir.

4. Araştırmanın Modeli: Yapılan çalışma, araştırma makalesi olarak hazırlanmıştır. Araştırma sürecinde nitel araştırma yöntemine başvurulmuştur. Var olan bir durumun ortaya çıkarılması hedeflendiği için nitel araştırma deseniyle yapılmıştır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden

doküman inceleme metodu kullanılmıştır. Her iki yazara ait incelenen dokümanların listesi tablo-1’de verilmiştir. Diğer dokümanlar da ilgili bölümde belirtilmiştir.

References

Akça, S. (2017). Human and society in Cahit Zarifoğlu's poems (Unpublished master's thesis). Ahi Evran University, Institute of Social Sciences, Kırşehir.

Aldı, M. (2017). Journey to the art tales of the Graceful Prince. *Hece*, (126-128), 360-366.

Amaç, Y. (2022). Iranian children's and youth literature (Unpublished doctoral dissertation). Istanbul University, Institute of Social Sciences, Department of Eastern Languages and Literatures, Istanbul.

Anayasa Mahkemesi. (2023, June 6). convention on the rights of the child.

Ata, M. (2019). The role of the political and social order in the shaping of Iranian novel (Qajar and Pahlavi era). *Uludağ University Faculty of Science and Letters Journal of Social Sciences*, 20(37), 803-834. <https://doi.org/10.21550/sosbilder.509750>

Attar, F. (1988). *The language of birds* (C. Zarifoğlu, Trans.). Akabe Publications.

Attar, F. (2014). *The language of birds* (C. Zarifoğlu, Trans.). Beyan Publications.

Aytaç, G. (1997). *Comparative literature*. Gündoğan Publications.

Azak, S. (2016). A comparative analysis of the main characters in Samed-i Behrengî's "Nine and the Yellow Chick" and Cahit Zarifoğlu's "Serçekuş" in terms of individualization and socialization] (Unpublished master's thesis). Selçuk University, Institute of Social Sciences, Department of Eastern Languages and Literatures, Konya.

Behrengî, S. (2016a). *This is Köroğlu coming*. Can Sanat Publications.

Behrengî, S. (2016b). *The talking baby of Ulduz girl*. Can Sanat Publications.

Behrengî, S. (2017). *The bald pigeonier (5th ed.)*. Kırmızı Kedi Publishing House.

Behrengî, S. (2018). *Ulduz girl's crows*. Can Sanat Publications.

Behrengî, S. (2020a). One Peach, a Thousand Peaches (39th ed.) (D. Canefe, Trans.). Can Sanat Publications.

Behrengî, S. (2020b). *The Little Black Fish*. Can Sanat Publications.

Behrengî, S. (2020c). *The tasseled camel*. (18th ed.). Can Sanat Publications.

Behrengî, S. (2020c). *The love story (23rd ed.)*. Can Sanat Publications

Behrengî, S. (2021a). *Collected tales 1 (Vol. 1)* (Ş. Dalbin, Trans.). Dipnot Publications.

Behrengî, S. (2021b). *Collected tales 2 (Vol. 1)* (Ş. Dalbin, Trans.). Dipnot Publications.

Beyhan, İ. (2020). The effect of Sufism on Abdurrahman Cahit Zarifoğlu's life and works (Unpublished master's thesis). Şırnak University, Graduate School of Education, Department of Basic Islamic Sciences, Şırnak.

Birinci, N. (1987). *On children's literature with Cahit Uçuk*. In M. Şirin (Ed.), *Çocuk edebiyatı yıllığı 1987* (p. 341). Gökyüzü Publications.

Canan, İ. (1987). *What should children's literature be like?* In M. Şirin, *Children's Literature Yearbook 1987*. Gökyüzü Publications.

Çevik, A., & Müldür, M. (2019). Preservice primary teachers' awareness of children literature. *Electronic Journal of Social Sciences*, 18(72), 1869-1883. <https://doi.org/10.17755/esosder.564082>

Çokum , S. (1987). *Inquiry 1th In M. Şirin, Children's Literature Yearbook 1987*. Gökyüzü Publications.

Çolaker, Ö. (2009). A comparison of the personality development, individualization, and socialization of the main characters in Samed Behrengî's "The Little Black Fish," Richard Bach's "Jonathan Livingston Seagull," and Cahit Zarifoğlu's "The Motorized Bird" (Unpublished master's thesis). Eskişehir Osmangazi University, Institute of Social Sciences, Department of Comparative Literature, Eskişehir.

Destebaşı, F., & Karabuğa, H. (2013). Cultural bridge: Using international children's literature as a teaching material. *Journal of Education and Teaching Research*, 2(3), 297-315.

Dilidüzgün, S. (2006). Perspectives on children's literature in Turkey and contemporary children's literature. *Çocuk ve İlkgençlik Edebiyatı Kurultayı* (pp. 37-47). Maltepe University, Istanbul.

Ergün, K. (2017). Cahit Zarifoğlu and the open school of politics. *Hece* (126-128), 126-132.

Ertan, G. (2011). Samed-i Behrengî's storytelling and his place in Persian children's literature (Unpublished master's thesis). Ankara University, Institute of Social Sciences, Department of Eastern Languages and Literatures, Ankara.

Gözütok, T. (2008). The world of stories and fairy tales by South Azerbaijani writer Samed Behrengî. *Journal of Modern Turkish Studies* 5(2), 31-51.

Gürbüz, S., & Şahin, F. (2017). Research methods in social sciences. philosophy-method-analysis. Seçkin Poplications.

İşler, A. (2022). The Soviet invasion of Afghanistan and the Afgan jihad in yedi guzel adam's mavera. *Van Yüzüncü Yıl University Journal of Economics and Administrative Sciences* (40th Anniversary Special Issue), 120-136. <https://doi.org/10.54831/vanyuyuibfd.1131499>

Kabacalı, A. (1993). *30 Years of Breathless Work with Children*. İstanbul: Golden Books

Karaağaçlı, A. (2017). The impact of revolutionary literature on social awakening: The example of Samed Behrengî. In N. Elmas (Ed.), *Proceedings of the 1st International Symposium on Language, Art, and Power* (pp. 19-27). Giresun

Karatay, H. (2007). The importance and function of fairy tales in language acquisition and value education. *Turkish Journal of Educational Sciences*, 5(3), 463-475.

Kıral, B. (2020). Document analysis as a qualitative data analysis method. *Siirt University Journal of Social Sciences Institute* (15), 170-189.

Koç, M. (2019). A Tabriz-born intellectual in 20th-century Iranian literary, intellectual, and political life: Samed Behrengî - His life, personality, worldview, struggles, and works. *Journal of Iranian Studies*, 67-104. <https://doi.org/10.33201/iranian.613474>

Kubbealtı. (2023, June 6). Child. In *Kubbealtı dictionary* .

Kudret, C. (2003). *Literary Knowledge with Examples-1*. İstanbul: İnkılap Publishing House.

Kuzu, F. (2018). Unusual similarities in classical Turkish poetry: Signs of influence or violation of ethics in a ghazal of Seyhulislam Yahya. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, (17 Ethics Special Issue), 66-77. <https://doi.org/10.21547/jss.452193>

Orhan, M. (2020, January). Examination of TÜBİTAK children's books from the perspective of children's literature (Unpublished doctoral dissertation). Kırıkkale University, Institute of Social Sciences, Kırıkkale.

Oğuzkan, F. (2010). *Children's literature*. Anı Publishing.

Özdem, F. (2014). Children's literature should not be concerned with educating children. *Türk Dili, CVII* (756), 260-261.

Paksoy, N. (2016). A poet, a witness of his time/ a poem, a witness of its age a study on Cahit Zarifoğlu's poem "daralan vakitler". *KSÜ Social Sciences Journal*, 13(2), 420-434.

Sak, R., Sak, İ., Şendil, Ç., & Nas, E. (2021). Document analysis as a research method. *Kocaeli University Education Journal*, 4(1), 227-250. <https://doi.org/10.33400/kuje.843306>

Sarpkaya, S. (2019). Children in the works of Samed Behrengî. *Mecmua International Journal of Social Sciences*, 4(7), 62-73. <https://doi.org/10.32579/mecmua.521537>

Sarpkaya, S. (2023). Turkish fairy tales in Iranian Azerbaijan]. In F. Turan & M. Önal (Eds.), *Fairy tale studies in the Turkish world* (pp. 351-392). Atatürk Cultural Center Presidency.

Sever, S. (2003). *Children and literature*. Kök publishing.

Şener, O. (2021). Religious children's literature in the context of religious, cultural and ideological transfer in children's literature. *Pamukkale University Faculty of Theology Journal*, 8(2), 1238-1260. <https://doi.org/10.17859/pauifd.1005650>

Şirin, M. (2020). *The boy who made a path to the sun*. Muhit PUBLISHING.

TDK. (2023, June 6). Contemporary Turkish dictionary. tdk.gov.tr

Uçan, M. (2019). Social structure, trauma, and child interaction in cinema: "The White Ribbon" Michael Haneke (Unpublished master's thesis). Marmara University, Institute of Social Sciences, İstanbul.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Qualitative research methods in social sciences*. Seçkin Publications.

Yılmaz, O., & Yakar, Y. (2018). The problem-focused approach in Turkish children's literature. *Child and Civilization* (2), 29-42.

Yaman, B. (2021). Tracing Samad Behrangi and his children's books in Turkish. *Journal of World Languages, Literatures and Translation Studies*, 2(2), 203-233.

Yavuz, D. (2019, September). Children's literature and cultural symbols. (Unpublished Master's Thesis). Sakarya University, Institute of Social Sciences, Sakarya.

Yazıcılar, S. (2013). Religious and spiritual elements in the works of Cahit Zarifoğlu (Unpublished master's thesis). Marmara University, Institute of Social Sciences, Department of Philosophy and Religious Studies, Istanbul.

Yeşildağ, Y. (2000). Children's literature in Turkey. In S. Sever (Ed.), 1. Ulusal çocuk kitapları sempozyumu: Sorunlar ve çözüm yolları (pp. 1-10). Ankara University, Faculty of Educational Sciences and TÖMER.

Zarifoğlu, C. (1987). *The little prince*. Akabe Publications.

Zarifoğlu, C. (2006). *Conversations*. Beyan Publications.

Zarifoğlu, C. (2009). *With readers*. Beyan Publications.

Zarifoğlu, C. (2010). *This world is a mill*. Beyan Publications.

Zarifoğlu, C. (2013). *The sparrow bird*. Beyan Publications.

Zarifoğlu, C. (2014a). *The mule lion*. Beyan Publications.

Zarifoğlu, C. (2014b). *The motorized bird*. Beyan Publications.

Zarifoğlu, C. (2014c). *Yürekdede and the sultan*. Beyan Publications.

Zarifoğlu, C. (2015a). *Woodpeckers*. Beyan Publications.

Zarifoğlu, C. (2015b). *The tree school*. Beyan Publications.

Zarifoğlu, C. (2015c). *Smile*. Beyan Publications.

Zarifoğlu, C. (2015d). *The language of birds*. Beyan Publications.

Zarifoğlu, C. (2015e). *The little prince*. Beyan Publications.

Zarifoğlu, C. (2015f). *Radio plays*. Beyan Publications.